

NOVÝ BOD

ČASOPIS SLOVENSKEJ ZENOVEJ ŠKOLY KWAN UM KOŠICE

Ročník 1, číslo 3

leto 2001

CELÝ SVET JE JEDEN KVET

365 kong-anov pre každodenný život

Zenový majster
Seung Sahn

KONG-AN 2: Správna cesta, pravda a správny život

Zenový majster Seung Sahn povedal prítomným na prednáške v zenovom centre: „Ježiš v Biblii hovorí: ‚Ja som Cesta, Pravda a Život.‘ Aj zen hovorí, že ak dosiahneš svoje pravé ja, dosiahaš správnu cestu, pravdu a správny život.“

„Čo je teda správna cesta?“ spýtal sa jeden žiak.

„Prečo ješ každý deň? Kvôli telu, pretože máš osobné túžby? Len pre seba? Tak isto sa správa aj zvier. Ale keď ješ pre všetky bytosti, bude tvoj život a smer jasný. Nazýva sa to správna cesta.“

„Čo je pravda?“ spýtal sa žiak.

„Keď nájdeš správnu cestu, potom bude tvoja myseľ čistá ako priestor. Len potom, keď budeš jasne vidieť a počuť, všetko bude pravda.“

„Čo je to správny život?“ spýtal sa žiak.

„Keď dosiahneš pravdu, potom musíš správne fungovať v súlade s pravdou tak, že v každom okamihu budeš udržiavať správnu situáciu, správny vzťah a správne konanie. Nazýva sa to Veľká láska, Veľký súcit alebo Veľká cesta bódhisattvu. To je správny život.“

Žiak sa uklonil a povedal: „Srdečne ti ďakujem.“

1. Prečo ješ každý deň?
2. Prečo je obloha modrá?
3. Prečo je cukor sladký?
4. Cesta, pravda a život – sú rovnaké alebo odlišné?

KOMENTÁR: Žiak chodí do školy, armáda ochraňuje krajinu a učiteľ učí všetkých žiakov. Pes šteká: „Hav, hav.“ Kohút kikirika: „Kikiriki!“ Každý rozumie svojej práci. Aká je tvoja práca? Musíš dodržiavať svoje záväzky voči rodičom a svojej krajine. Keď si hladný, najedz sa. Keď je niekto iný hladný, daj mu najesť. Potom dosiahneš správnu cestu, pravdu a správny život.

KONG-AN 69 JEŽIŠ KRISTUS

Akokoľvek dobre o Ježišovi Kristovi
hovoríš a kážeš kázne,
pokiaľ nežije v tebe,
je mimo tvojho dosahu.

1. Kto je to Ježiš Kristus?
2. Ako žije v tebe?
3. Ako ho dosiahneš?

KOMENTÁR: Kríž ťa oslobodí. Ak dosiahneš kríž, sedíš v spoločnosti Boha.

KONG-AN 73 NARODENIE A SMRŤ KRISTA

Kristus sa narodil ako človek pre mňa
a pre mňa aj zomrel.
Ak sa ja nezmením v Bohu,
zosmiešnim jeho narodenie a popriem jeho smrť.

1. Má Kristus život a smrť?
2. Kto sa o teba staral predtým, než sa narodil Kristus?

KOMENTÁR: Modrá obloha je Kristovou tvárou. Modrá hora je Jeho telom.

OBSAH TOHOTO ČÍSLA

1	CELÝ SVET JE JEDEN KVET – SEUNG SAHN
2	SPOLOČNÁ PÔDA – ROZHOVOR
4	ESEJ – BRAT BENJAMIN
4	UKÁŽ MI SVOJU PRAVÚ PODSTATU – RICHARD STOLL
5	DUCHOVNÉ CVIČENIE A ZEN – MILAN KUČERA
6	DOSTREDIVÁ MODLITBA – OTEC MORIN
7	KTO JE MNÍCH – BRAT BENJAMÍN
8	JEŽIŠOVA MODLITBA – OTEC KEVIN HUNT
9	PRECHÁDZKA PO HORÁCH – DAE KWANG
10	NUNC CAEPIT,... – OTEC KEVIN HUNT
11	SPOLOČNÁ PRAKTIKA – RICHARD STOLL
11	KREŠŤANSTVO A BUDDHIZMUS – RUSTY HICKS
12	DE SEN SA NIM – CTIHODNÝ UČITEĽ ZENU – 2. ČASŤ
14	KREŠŤANSKÁ KONTEMPLÁCIA – OTEC KEVIN
16	MODLITBA ŽABY – ANTHONY DE MELLO
16	BUDDHA. BOH. – SEUNG SAHN

otec Kevin Hunt

SPOLOČNÁ PÔDA

zenový majster Dae Kwang

Inštitút svetovej spirituality v Chicagu zorganizoval víkendový kresťansko-buddhistický seminár, ktorý viedli otec Kevin Hunt a zenový majster Dae Kwang. Nasleduje výťah z rozhovoru:

Otázka: Pre mnohých kresťanov znamenajú veľmi veľa také pobožnosti, ako sú cirkevné piesne, myšlienky, žalmy – všetko zamerané na osobného Boha. To im prináša veľa lásky a porozumenia. Je to niečo, čo nepozorujeme v buddhizme. Ako mám tomu rozumieť. V takejto duchovnej ceste, ktorá obsahuje myslenie a obrazy vzťahujúce sa na osobného Boha – čo je cudzie buddhizmu – to kresťania robia preto, že správne nerozumejú Tichému Bodu alebo Buddhovej podstate?

Otec Kevin: V kresťanstve si musíme ujasniť to, čo si predstavujeme pod pojmom „Boh“. Hovoriť o Bohu nie je to isté, ako Boha poznať. Keď sa ma spýtate: „Čo je Boh?“ odpoviem vám: „Boh je slovo z troch písiem.“ Ale keď to skutočne chceme vedieť, narazíme na prázdnu stenu Nepoznania. **Stará kresťanská múdrosť hovorí, že akýkoľvek výrok o Bohu je jeho popretím.** Teda otázka pobožností v kresťanstve nie je vôbec jednoduchá.

Rovnako je to aj s otázkou o Bohu v buddhizme. Keď buddhisti hovoria o Bohu, hovoria zvyčajne o tom istom Bohu ako kresťania? Nie. V buddhizme sú bohovia stále ešte v kolese samsáry (karma, znovuzrodenie). Ak by sme my v kresťanstve mali koleso samsáry, nikdy by sme tam neumiestnili nášho Boha.

Na západe, by sa väčšine kresťanom nepáčil termín ako Šunjata – prázdnota alebo nekonečná pustota. Ale tieto slova sú bližšie k Bohu než mnohé pojmy a predstavy, ktoré my používame!

O: Stále ma zaujíma otázka pobožnosti.

OK: Ide o metódy, ktoré kresťania používajú k tomu, aby sa uviedli do vzťahu s Bohom. V buddhizme sú tiež niektoré školy, ktoré konajú pobožnosti. Zen je jednou takou školou v buddhistickej tradícii.

O: Je robenie poklôn v buddhizme pobožnosťou?

Dae Kwang Sunim: Keď je vaša myseľ čistá, potom je všetko pobožnosťou. Keď sa klaniate, len sa klaňajte. Keď jete, len jedzte. Keď niekto potrebuje pomoc, pomôžte mu. Len to robte! To je pravá pobožnosť.

O: Ale zoberme si napríklad Cestu kríža. Keď ju robím, potom si neustále predstavujem veľmi konkrétne obrazy osobného Boha a jeho utrpenie za vykúpenie všetkých ľudských bytostí...

OK: Rozpoviem vám príbeh jedného mnícha, ktorého som osobne poznal a myslím si, že to bol osvietený muž, aj keď on by to nikdy o sebe netvrdil. Cestu kríža robil 12x denne. Často som sa na neho nahneval – vstávali sme o 3-tej ráno a ja som sa ponáhlal v tme do kostola (bolo to v južnej Amerika, takže sme nemali svetlo).

V týchto ranných hodinách som zakopával o jeho telo sklonené pred jedným z krížov. Keby som povedal, že neustále myslel na Ježišove utrpenie, bolo by to veľmi povrchné v porovnaní s tým, čo sa dialo v srdci a myslí tohoto mnícha!

Účelom každého prostriedku je byť prostriedkom – dostať vás niekde. Pre mnohých ľudí je to len nejaká pobožná vec; pre iných je to čosi viac. Prostriedok je teda čokoľvek, čo vám pomôže.

O: Počas ústrania máme veľa voľného času. Keďže by sme v tom čase nemali čítať, čo vtedy robíte?

DKS: Neustále praktizujeme. Dôvod prečo nečítame počas ústrania je ten, že sa sústreďujeme na knihu múdrosti tu (ukázal na hrud'). To je najdôležitejšia kniha, akú sme kedy čítali. Ak trávime čas tu (ukázal na hrud'), potom vás čítanie iných myšlienok len odvádza preč od seba samého.

O: Konceptuálne rozumiem tomu, že nečítame (smiech). Ale vznik pojmu v mysli je tiež vznikom buddhovej mysle. Ak jasne rozumieme podstate pojmov, potom nie je pre nás pojmové myslenie problémom, dokonca ani na ústraní nie.

DKS: Zvyčajne v zene čítame viac kvôli motivácii, než pre pochopenie. Tieto dva významy sú rozdielne. Napr. ani vy nečítate životopisy svätých pre to, aby ste porozumeli Bohu. Čítate ich pre to, aby ste zdokonalili samého seba tak, aby ste mali dostatok odvahy robiť niečo podstatné!

OK: Tiež majte na pamäti to, že čas, ktorý sme zasvätili tomuto ústraniu nie je až taký dlhý – len okolo 48 hodín. Za ten čas musíme toho veľa stihnúť. Musíme sa sústrediť na našu vlastnú skúsenosť, uvedomenie si seba samého. Aby bolo jasné, pojmy nie sú zlé; v kresťanskej tradícii hovoríme, že Boh je Slovo. Pojmy pochádzajú od Boha. Ale na takomto ústraní je potrebné uvedomenie si seba samého – nie uvedomenie si niekoho iného, alebo mňa, či autora knihy. Je veľmi ľahké nechať sa strhnúť túžbou získať realizáciu niekoho iného.

Mojim prvým zenovým učiteľom bol japonský majster Sasaki Roši. Dával svojim študentom koány ako: „Ako si uvedomíš buddhovu podstatu pri sprchovaní?“ alebo „Ako si uvedomíš buddhovu podstatu, keď riadiš auto?“ Raz ma videl prekrížovať sa a hneď som mal koán: „Ako manifestuješ Boha s... ako že to nazývate? Ach, áno, znamenie kríža! S tým, ako manifestuješ Boha?“

Dvaja jeho študenti si raz porovnávali svoje koány. Jeden sa veľmi obával, pretože nevedel odpoveď na koán: „Ako si uvedomíš buddhovu podstatu, keď riadiš auto?“ Druhý už prešiel týmto konanom a povedal mu odpoveď. (Nemalo by sa to robiť, nuž ale...) Keď prvý študent prišiel na rozhovor, dal presne túto odpoveď. Rošiho oči sa s údivom otvorili, pozrel sa na neho a povedal: „Ó, aká nádherná odpoveď! Skvelá odpoveď (Pauza). No teraz mi ty povedz svoju odpoveď!“

O: Lectio divina je praktika čítania spôsobom, ktorý má

nabádať k mlčaniu; t.j. aby som vkročil do mlčania, kontemplácie, začnem čítať. Myslím si, že počas ústrania by sme nemali mať strach z takéhoto druhu čítania.

OK: Nie je to otázka strachu; je to otázka toho, čo robíte. Čítate, alebo sa sústreďujete na svoju skúsenosť z okamihu na okamih? Tento víkend je víkendom praktiky mlčania – tiež mlčania mysle. Keď odídete, budete mať spustu času na Lectio divina, ako aj na iné druhy čítania.

DKS: V zene hovoríme, že musíme stráviť to, čo sme sa naučili, aby sme pochopili; to znamená, že zoberieme niečo, čo sme sa naučili z knižky, alebo od niekoho iného a dosiahneme to, že sa to skutočne stane úplne našim. Na svete je mnoho názorov. Ako dosiahneme, že ktorýkoľvek z nich sa stane našim vlastným? Musíme stráviť svoje pochopenie a to tak, že sa staneme sa s ním zajedno, ako keď krava prežíva svoju potravu.

Môj učiteľ stále hovorí: „Nečítajte počas troch rokov“ alebo „Nečítajte počas piatich rokov.“ Tým len chce povedať: „Už ste toho prečítali dosť, teraz je načas, aby ste sa tým stali!“

OK: Je to ako dieťa, ktoré sa chce stať profesionálnym basketbalovým hráčom. Môže prečítať akúkoľvek knihu na svete o tom, ako hrať basketbal, všetky životopisy basketbalových hráčov, dokonca aj knihu o fyzike dráhy letu lopty pri hode rôznou silou. Ale raz musí tu hlúpu loptu zobrať a začať ňou trénovať!

DKS: Bol raz jeden muž, ktorý mal zaistenú svoju profesionálnu kariéru. Ale keď ostarol, začali sa v jeho vnútri objavovať duchovné otázky. Aby uspokojil túto svoju potrebu, začal sa zaujímať o buddhizmus a čítal všetko, čo zohnal, až kým neporozumel buddhizmu. Potom ho začala znepokojovať jeho finančná situácia. Starostlivo prečítal všetko o investíciách a porozumel všetkému o dôchodkových fondoch. Potom sa začal obávať o svoje telo. Nebol už najmladší a preto si myslel, že by mu hádam mohlo pomôcť nejaké cvičenie, ako napríklad plávanie. Opäť šiel do knižnice. Prečítal si všetky dostupné knihy a dozvedel sa všetko o plávaní, vrátane teórie plaveckých pretekov. Potom sa vybral k jazeru, skočil do neho a utopil sa. (Pauza) To je koniec. Samotné pochopenie vám nepomôže. Rovnako je to aj v zene!.

O: Za najhlbší zážitok sa v kresťanstve považuje Ja – Ty vzťah medzi nami a Bohom. Prečo nie je takýto Ja – Ty vzťah v buddhizme?

DKS: V buddhizme hovoríme že všetko je jedným, takže tu nie je Ja – Ty vzťah. Keď odstránite myšlienku „Ja“ a odstránite myšlienku „Ty“, čo zostane potom?

O: Takže v buddhizme nie je najvyšší vzťah?

DKS: Všetko je vzťah. Všetko je priamo prepojené; len si predstavte, že by to tak nebolo. Našou snahou je len sa so všetkým zjednotiť. To je vzťah. Keď odstrániš myšlienku „Ja“ a odstrániš myšlienku „Ty“, čo potom dostaneš? Rýchlo! Povedz mi! (žiadna odpoveď.) Sedím tu a odpovedám na tvoje otázky. Je to lepšie, než akákoľvek myšlienka týkajúca sa „Ja – Ty“ vzťahu.

OK: O buddhizmus a zen som sa nezačal zaujímať preto, že by som ho chcel študovať. Dal som sa na neho preto, lebo ma celkom neuspokojovalo tradičné kresťanské vysvetlenie mojej cesty. Je to ako s bubnom. Keď chcete vylúdiť ten správny tón, musíte najprv natiahnuť na neho kožu a udierať po hornej časti. Podobne, aby som podporil svoju praktiku, naučil som sa nejaké spôsoby, ako to urobiť.

DKS: Bol som vychovávaný v kresťanskom duchu. Dôvod, prečo som začal s buddhizmom je zhruba ten istý, o akom sa zmienil otec Kevin. Tradičia, v ktorej som vyrastal, mi neposkytovala žiadnu kontemplatívnu praktiku. Začal som sa zaujímať o zen, pretože ten má v tomto veľmi silnú tradíciu. Nebral som to ako alternatívu kresťanstva, ale skôr ako ponuku niečoho, s čím som sa pred tým nikdy nestretol.

O: Bol si teda nespokojný s kresťanstvom?

DKS: Nebol som nespokojný. Chcel som niečo iné. Mnohí ľudia využívajú meditácie zenu, aby si uvedomili o čom vlastne kresťanstvo je. Uvedomte si, že zen má veľmi všeobecnú aplikáciu. Je to niečo, ako keby ste pili čistú chladnú vodu, keď ste smädný. Zen poukazuje na niečo, čo je pred myslením, pred vašimi myšlienkami. V skutočnosti aj Boh je pred myšlienkou o Bohu a rovnako aj Buddha. A čo je Boh? „Kto si?“ To je otázka! A ako ju dosiahnuť?

Buddha prirovnáva situáciu ľudí k mužovi, ktorého zasiahlo do hrude šíp. Pred tým, než si dá ošetriť ranu, presne chce vedieť, kto strieľal z luku. Chce tiež vedieť, kto ten šíp vyrobil. Aká silná bola rana a aká bola dráha šípu, ktorý prepichol jeho hrud'. Zatiaľ čo sa na toto všetko pýta, zomrie. Najdôležitejšie v takej situácii je však rýchle ošetrenie.

Buddhu zaujímala len jediná vec: ľudské utrpenia a ako ho odstrániť. Odmietol hovoriť o čokoľvek inom, pretože vedel, že to ľuďom nepomôže. Namiesto toho šiel rovno k jadru veci, k záležitostiam týkajúcich sa života a smrti. Rovnako ani Kristus nebol učencom – nebol teológom. Priamo poukazoval na ľudské podmienky a ako ich uľahčiť. Ak sa pozriete na to z tohto hľadiska potom všetko ostatné vybledne.

날마다 좋은날 되소서

ANGELUS SILESIUS

CHERUBÍNSKY PÚTNÍK

Kto chceš Boha v pravde ctiť,
Do svätého mlčania sa musíš ponoriť.

Choď, kam ísť nemôžeš,
Počúvaj, kde nič neznie v sluch

Hľad', kde nič nevidieť
a nájdeš, kde sídli Boh.

„Nič,“ jemné Božstvo je,
Boh v Nadničom je skrytý,
Kto vo všetkom vidí „Nič“

Tvár jeho uvidí.

Boh „Nič“ je,

Priestor a čas sa Ho netýka,
Čím bližšie k Nemu chceš,
tým viac ti uniká.

BRAT BENJAMIN

Gethsemánske opátstvo

Úvod ku knihe: „CELÝ SVET JE JEDEN KVET“

Popoludnie sme trávili sťahovaním nábytku, ukladaním podušiek a rohoží, zháňaním jedla a upravovaním stolov; pretože sme sa pripravovali na príchod zenového majstra

Seung Sahn. Niektorí z nás boli z kláštora, iní z blízkyh pustovní a dokonca prišiel i jeden De Sen Sa Nimov priateľ až z Kórey. Zenový majster už takmer päť rokov tradične prichádza k nám na niekoľkodňové ústranie a každá jeho návšteva je pre nás kombináciou náročnej práce, výzvy, ale i zábavy.

Prečo? Prečo prichádza? Prečo sa my toho zúčastňujeme, sedíme dlhé hodiny, bojujeme s kong-anmi a udržujeme mlčanie? Prečo to každý rok opakujeme znovu a znovu?

Spýtal som sa na to priamo De Sen Sa Nima:

„Prečo prichádzaš každý rok do opátstva?“ Odpovedal: „Pre mňa je jednoduchšie prísť sem k vám než pre vás chodiť do našich zenových centier, pretože vy, mnísi, nemôžete cestovať, že?“ „Áno,“ povedal som. „Preto sem chodím!“, dodal.

To bolo ono, jeho dokonalá jednoduchosť. Úprimnosť, ktorou žije, ktorou je. Jednoduchosť a pravdivosť je v súčasnosti veľmi zriedkavá!

Náš pustovnícky život, mníchov Gethsemanského opátstva Cisterciánskeho rádu rímsko-katolíckej cirkvi, spočíva v snahe žiť úprimný a jednoduchý život. Od založenia nášho rádu, v roku 1098, sa o to neustále pokúšame. Učenie De Sen Sa Nima obohatilo toto naše dedičstvo a navyše veľmi prehĺbilo aj môj osobný život.

Keď som sa spýtal zenového majstra, či mu pripadá známy náš kláštorň život, so žiarivým úsmevom odpovedal: „Och, áno! Rovnaký ako v kórejských kláštoroch. Rovnaká rutina – vstávanie o tretej ráno, spevy, čítanie textov, trochu jedla, pokoj, práca. Máme oholené hlavy, nosíme rúcha, presne ten istý život!“

Začiatkom štvrtého storočia došlo v kresťanstve k silnému duchovnému obrodeniu mužov a žien, ktorí odišli do egyptskej púšte osamote cvičiť. Ich skúsenosti a múdrosť ostali vo forme výrokov a reminiscencií živou súčasťou nášho západného dedičstva a v mnohom sa neodlišujú od zenových príbehov. Stále ich používame ako rady mníchom a mniškam:

Opát Marek sa spýtal opáta Arzéna: „Je dobré, či nie je dobré mať niečo v cele, čo by ti robilo radosť? Napríklad, raz som poznal brata, ktorý mal malý lúčny kvietok, ktorý vyrástol v jeho cele a on ho vytrhol aj s koreňmi.“

„Nuž,“ povedal opát Arzénius, „to je v poriadku“. Ale každý človek by mal konať podľa svojej duchovnej cesty. A keby niekto nemohol pokračovať bez kvietku, mal by ho znovu zasadiť.“ [Múdrosť púšte.]

Možno aj kniha *Celý svet je jeden kvet* je príkladom takého istého lúčneho kvietka, ktorý vyklíčil v našej „cele“, na celom svete. Môžeme pokračovať bez tohto kvietku? Prvý De Sen Sa Nimov príchod do Gethsemanského opátstva bol ako niečo také maličké, ktoré vyklíčilo v cele toho brata a v mojej praktike to rozosialo semená, ktoré rastú a kvitnú

často neočakávaným spôsobom. De Sen Sa Nimova radosť, energia, priame učenie, smerujúce priamo k jadrú vecí, rezonuje s našou cisterciánskou kláštorňou a tiež púštnou tradíciou. Vstávame o tretej ráno a spievame zborové žalmy. Prečo to robíme? Ak sa spýtate zenového majstra odpovie: „Len sed'. Len spievaj.“ Netreba to kontrolovať.

De Sen Sa Nimove učenie nie je novým učením. Kvet púštného mnícha tiež nebol novým kvetom. Učenie bolo a je stále tu, okolo nás, v nás. Ako by mohlo byť inde? Aké iné

učenie by sa mohlo vyučovať? Kopce sa zdvíhajú na západ od tohto kláštora. Zoraná zem je hnedá. Každým dňom spievame, každým dňom pracujeme, pripravujeme jedlo, umývame podlahu, zariaďujeme čo je treba. Ježiš učil, že našou „prácou“ je dať pohár chladnej vody tomu, kto je smädný. Takéto učenie je zenovým študentom veľmi povedomé. Keď zomrie niektorý mních z opátstva, pochováame ho za zadnú stenu nášho cintorína. Niet divu, že De Sen Sa Nim

sa cíti ako doma, kedykoľvek príde do nášho opátstva.

Džalaluddin Rumi, sufistický básnik trinásteho storočia, napísal:

Keď si s každým, ale nie si so mnou, si s nikým.

Keď nie si s nikým, ale si so mnou, si s každým.

Namiesto toho, aby si bol pripútaný ku každému, buď každým.

Keď sa staneš mnohými, si ničím. Prázdny.

Kto je to „ja“?

Ďakujem ti, De Sen Sa Nim.

籌建韓國龍山國際禪院齋堂

53

Ukáž mi svoju Pravú Podstatu

RICHARD STOLL

Jedného dňa som šiel za Dae Sen Sa Nimom do jeho izby a spýtal som sa: „Sen Sa Nim, stále hovoríš o ‚Pravej Podstate‘. Prosím, ukáž mi svoju ‚Pravú Podstatu‘.“

Sen Sa Nim povedal: „Čo chceš?“

„Ukáž mi svoju Pravú Podstatu.“

„Čo chceš?“

„Ukáž mi svoju Pravú Podstatu.“

Vtedy povedal: „Nerozumieš mojej otázke: ‚Čo chceš?‘ To je moja Pravá Podstata.“

„Ale ak tvoje telo zomrie, ako mi odpovieš?“

„Odpoviem ti, ak sa budeš vedieť správne opýtať.“

Vieš, ako sa správne opýtať?“

Bol som zmätený a tak som povedal: „Neviem.“

Sen Sa Nim povedal: „Opýtaj sa oblohy, riek a stromov. Oni ti odpovedia za mňa. Dajú ti rovnakú odpoveď.“

Výber z knihy: Diana Clark, *Len to robiť počas šesťdesiatich rokov.*

DUCHOVNÉ CVIČENIE A ZEN

Katolícky týdeník 43/22. říjen 1995, str. 7

Majster Hykakudžo sľúbil mníchom,
že keď skončia s obrábaním poľa,
povie im všetko o zene.
Keď skončili prácu,
majster mlčky rozťahal ruky.

Rozprávanie o niečom potom, čo sa to už stalo, nemusí vyjadrovať len minulosť, ale môže to byť aj vyslovenie nového stavu. V tom by mal spočívať zmysel duchovných cvičení – posunutie hraníc môjho vnútorného života, premena starého človeka. Zúčastnil som sa mnohých duchovných cvičení vedených osobami skutočne kvalifikovanými, ale vždy som nakoniec mal pocit niečoho, čo sa už pominulo a už ďalej nie je nijak prítomné v tom, čo žijem. Ako by som bol vynesенý výťahom do výšky, z ktorej mám pohľad na krásu a potom zase spustený dole bez toho, aby som dostal nejakú šancu si to, čo som videl, trvalo udržať. V pamäti mi zostal len zážitok, ktorý

ma však ponechal takým, akým som bol predtým. Nikdy som nepochyboval o nutnosti duchovných cvičení, ale už som ich nechcel absolvovať obvyklým spôsobom. Pri pohľade na schému duchovných cvičení sv. Ignáca je v nich zrejma snaha zapojiť účastníka tak, aby sa on sám za pomoci pripraveného programu pretvoril. Takto koncipované cvičenia vyžadujú dlhší čas než zvyčajný týždeň a sú aj ináč náročnejšie. Začal som sa zaujímať o nové spôsoby účinnej spolupráce s ľuďmi hľadajúcimi pomoc pri orientácii v ich živote. Ako pomôcť a pritom sa nedopúšťať psychologického násillia, ako nechať rozvinúť tvorivým spôsobom každú individualitu pri rešpektovaní osobného vývoja jednotlivca?

Dostala sa mi do rúk kniha o zenovej meditácii od nemeckého jezuitu P. H. M. Enomiya-Lassalla, kňaza s dlhoročnou praxou japonského zenu, ktorý v tejto knihe predkladá jasnú a prepracovanú cestu. Je známe, že orientálny svet má rozvinuté skúsenosti v spôsoboch, ako predávať učenie. Rozhodol som sa vyskúšať tento spôsob meditácie v jednej zenovej škole, pôsobiacej v posledných rokoch aj u nás. Prihlásil som sa na intenzívnu týždennú meditáciu, ktorá mala prebehnúť pod vedením zenového majstra Wu Bonga. Pri podávaní prihlášky som uviedol, že som katolícky kňaz a tiež dôvody, prečo chcem toto stretnutie absolvovať.

Ocitol som sa v spoločnosti tridsiatich, väčšinou mladých ľudí. Moje prvé stretnutie so zenovým majstrom bolo klasicky prekvapujúce. Po otázkach, kto som a odkiaľ som, na ktoré som odpovedal v naivnej domnienke, že sa jedná o priateľský zoznamovací rozhovor, zenový majster opakoval rovnaké otázky so žiadosťou o odpoveď oveľa hlbšiu. Nie ako znie moje meno, ale kto som ja, odkiaľ to ja prichádza, čo to je a kam to ide. Mal som odpovedať tak, aby som vyslovil pravdu, ktorá je sama o sebe aj dôkazom. Nebol som schopný ničoho. Tak som pochopil, že mi skutočne chýba spojenie medzi myslením a hlbokou intuíciou duchovného života, že žijem vlastne len citovo a intelektuálne, ale že to všetko nevytvára jednotu prestupujúcu celou mojou osobnosťou. Dostal som za úlohu vrátiť sa na miesto svojej meditácie a odpovedať druhý

deň pri rovnakej audiencii správnym spôsobom.

Všetky svoje myšlienky som nasledujúce hodiny videl len ako zložité definície nevystihujúce jednoduchým a pravdivým spôsobom pocit môjho bytia. Bolo to šokujúcim prekvapením. Musel som priznať, že neviem, ako túto základnú ľudskú skúsenosť vyjadriť.

Ďalší deň po mojej znovu rozpačitej odpovedi sa na mňa zenový majster chvíľku díval, potom zodvihol ruku a buchol ňou po podlahe. Týmto gestom dokázal bytie, na ktorom som sa spolupodieľal aj ja. Potom zodvihol zenovú palicu a spýtal sa, čo to je. Mal som dať odpoveď bez slov a rýchlo. Tak som spadol rovnými nohami do sveta, kde všetko, čo som sa doteraz naučil, nemohlo byť vyjadrené.

Ďalšie dni som strávil meditáciou, počas ktorej som sa mal sústrediť na vedomie – neviem. Neskôr som pochopil, že v ňom išlo o proces, ktorým som sa mal očistiť od všetkých konceptov a predstáv a dostať sa k hlbšiemu jadru svojej osobnosti. Mal som sa, ako hovorí Pán Ježiš, znovu narodiť. Nebudem prezrádzať, čo bolo ďalej, len vás môžem uistiť, že som opäť zlyhal a neodpovedal uspokojivo na otázky. Čo som ale úplne presne pochopil bolo, že to tzv. neviem, o ktorom som mal meditovať, ma oslobodzuje a že s ním vychádzam do nového sveta, kde všetko má prekvapujúcu

tvár. Bol som pozorovateľom vo svete, ale to pozorovanie ma robilo aj aktívnym účastníkom. Tiež som dospel k presvedčeniu, že keby som pod rovnakou lupou začal skúmať svoje názory o Ježišovi, o svätosti, o hriechu, že by som dospel k novému poznaniu a prežitíu svojej viery, mnoho osobnejšiemu a tiež účinnejšiemu v jeho zdieľaní s inými. Dostal som sa tak na cestu premeny, na cestu duchovného dobrodružstva, kde moje ego sa stráca pod božím Ty – Duchu svätého. Dospel som tu k poznaniu, ktoré ma zmenilo a nie ktoré by sa len pridalo k rade ďalších.

Pokiaľ ide o spoluúčastníkov meditácie, prijali ma po určitých rozpakoch veľmi priateľsky. Vyjadrením tejto vzájomnej lásky a rešpektu bola verejná výzva zenového majstra Wu Bonga, aby som sa podieľal na určitých právach, ktoré mal on, buddhistický mních, pretože aj ja ako kňaz som osoba zasvätená Bohu. Myslím, že toto gesto prinieslo do nášho spoločenstva radosť, ako gesto zblíženia a porozumenia medzi ľuďmi rôzneho vyznania.

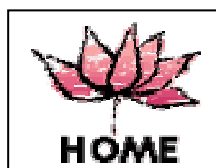
Majster Ummon hovorí: V zene je úplná sloboda. Niekedy niečo popiera, inokedy pritakáva, ako sa mu páči.

Žiak: Ako popiera?

Ummon: Po zime prichádza jar.

Žiak: Ako pritakáva?

Ummon: S palicou v ruke sa túlam krajinou a kopem do starých spadnutých konárov.

Mať tak slobodnú voľbu, čomu by ste dali prednosť: splneniu svojich prianí, či milosti mieru v svojom vnútri, nezávislom na kohokoľvek veľkorysosti?

Anthony De Mello, S.J

OTEC ROBERT MORIN

riaditeľ Oblate Retreat House v Hudsoni,

DOSTREDIVÁ MODLIDBA ALEBO UČENIE Z HOTELA KALIFORNIA

Kresťansko-buddhistické ústranie, január 1991.

Rád by som hovoril o praktike dostredivej modlitby ako forme kontemplatívnej modlitby. Začnem s tým, čo povedal zenový majster Seung Sahn o tom, že základom všetkých náboženstiev je fráza obsiahnutá v Žalmoch 46: „Bud' ticho a vedz, že ja som Boh.“ Znie to veľmi jednoducho; v skutočnosti je to projekt na celý život.

Keď niekto začuje frázu „dostredivá modlitba“, samozrejme si pomyslí: „musím nájsť svoje centrum.“ Ale kde je tvoje centrum?

Takpovediac nie je to niečo, čo sa dá nájsť. Je to niečo oveľa intuitívnejšie. Poznáam to zo skúsenosti, keď som sa sám snažil konať zo svojho centra a pritom som sa správal, ako by som bol úplne mimo neho. Alebo inokedy, keď vnútorná vrava prekryje pravú skutočnosť, si uvedomím, že jedným akoby s totálne dutou hlavou. Tu na západe sme zvyklí praktizovať náboženstvo len od uší hore: veľmi rozumovo, niečo ako rocková skupina Talking Heads (Hovoriace hlavy.) Máme mnoho slov o Bohu, ale relatívne málo skúsenosti o ňom. Ako povedal jeden starý kňaz, ktorý fajčil cigarety bez filtra, keď mu raz ponúkli cigaretu s filtrom: „Baf! Je to niečo ako bozkať dievča cez okno. Nadobudnete o tom predstavu, ale nebudete mať z toho pôžitok.“ Predstava a skúsenosť sú dve úplne rozdielne veci.

Keď takto žijeme od uší nahor, zvyšok tela sa vychýli z centra vedomia, ktoré takto potom ignorujeme. Telo si poriadne neuvedomíme, pokiaľ si nesadneme k meditácii a boľavé nohy nám nepovedia: „Hádaj, kto tu je?“ Z tela takto prichádza určitá múdrosť. Ortodoxní kresťania umiestňujú ducha do hornej tretiny srdca. Pri praktizovaní Ježišovej modlitby sa uprene dívajú do srdca, do jeho hornej tretiny – časti, ktorú naplňame cholesterolom. Preto hovoria, že duša je tam. V orientálnej tradícii, je centrum nervová uzlina, asi tak dva palce pod pupkom; doslova naše fyzické centrum. Ak by ste ma zmerali a zistili presnú polovicu, našli by ste presne toto miesto. Ale keby som povedal: „Moje centrum je tu v hlave,“ povedali by ste: „Vy asi neviete správne merať.“ A tiež by som asi nevedel ani správne žiť!

Nachádzanie centra pri dostredivej modlitbe sa robí v Bohu. Nie je to len niečo, čo robíme sami. Tak by to bol len narcisizmus, hľadanie do centra. Pripomenulo mi to istý druh papagájov, ktoré máme v kláštornej práčovni. Značný čas trávia švitorením pred zrkadlom a pri tom si myslia, že je to iný papagáj. Bohužiaľ sa mi zdá, že mnoho ľudí sa tiež takto modlí: dlhý dialóg sám so sebou. „Bud' ticho a vedz, že ja som Boh.“ Veľmi ľahko by sme mohli sklznúť k mylnej domnienke: „Oh, keď budem ticho, potom budem poznať Boha.“ Boh je nepoznatelný. Môžeme mať jeho skúsenosť, ale **nie len konceptuálne vedomosti**.

Odkiaľ pochádza tento druh praktiky, ktorú sme začali nazývať „dostredivou modlitbou?“ Mních John Cassian cestoval po rôznych východných kláštoroch a hovoril s rôznymi ľuďmi o ich duchovnej praxi a nazhromaždil trochu múdrosti. Keď sa vrátil do kláštora, začal učiť to, čo nazývame „monologická modlitba“ – dve grécke slová, ktoré znamenajú „jedno slovo“. Jednoducho vyučoval frázu zo Žalmov: „Ó Bože, buď mi nápomocný; Ó Bože, ponáhľaj

sa mi na pomoc.“ „Nepretržite to opakujte,“ hovorí John „a budete v Božej prítomnosti.“

Podľa kresťanskej tradície nech ste kdekoľvek, stále ste v Božej prítomnosti. Spomínam si na hlas vzaďu v kaplnke z môjho pobytu v seminári: „Uved'me sa do prítomnosti Boha a vlebme ho.“ Vtedy som si pomyslel. „Čo tým k sakru myslíš?“ Ako sa píše v knihe o Jonahovi: nemôžeš utiecť preč od Boha, môžeš len utekať v Bohu stále dookola. Už sme v jeho objatí. Je to ako v piesni Hotel Kalifornia od Eagles: „Môžeš sa odhlásiť koľkokrát len chceš, ale nikdy neodídeš.“

Od Eagles k Johnovi Cassianovi nie je ďaleko, no ja sa vrátim k Johnovi. Svojich mníchov učil to, čo my nazývame mantra a čo v niektorých ľuďoch vzbudzuje obavy. Myslia si, že mantra je čarovné slovo, niečo exotické. V skutočnosti je to len opakovaná fráza, ktorá pomáha navodiť kl'ud mysle – v zene je to: „čistá myseľ, čistá myseľ, čistá myseľ: neviem.“ V kresťanstve, „Ó Bože buď mi nápomocný; Ó Bože, ponáhľaj sa mi na pomoc.“

Od Johna Cassiana v štvrtom storočí sa presunieme do Anglicka štrnásteho storočia k neznámemu autorovi spisu Mrak nevedenia. Je to viac menej veľmi krátky list, ktorý napísal kňaz a mních svojmu mladému žiakovi. V ňom nachádzame: Boha nemožno uchopiť konceptuálne. Medzi Bohom a nami sa nachádza mrak nevedenia. Čokoľvek, čo si myslíš, že vieš, zabudni! Jediný spôsob, ako sa dostať cez mrak nevedenia a poznať Boha je skrze lásku a lásku môžeš vyjadriť v modlitbe slovami.

To je základ dostredivej modlitby. Prišla k nám rôznymi cestami. V očiach niektorých ľudí je to len pokrstená transcendentálna meditácia. Ja si však myslím, že je omnoho viac. Je snahou znovu získať niečo, čo tu stále bolo v našej tradícii, ale sa stratilo a upadlo do zabudnutia. Ľudia akéhokoľvek náboženstva, v každej epoche, sú stále uponáhľaní. Hodia veci do krabíc a vynesú ich do podkrovia. Neskôr ich hľadajú: „Kde to je?“ Potom vyjdú do podkrovia, prehrabujú sa tam až to nájdu: „Potrebujem to, je to cenné.“ Tradícia tu stále bola, ale dostala sa do „undergroundu.“

Mnohí ľudia si myslia, že keď sa chcú modliť, musia odísť do kláštora. Zamknúť sa na dva zámky, zostať tam a modliť sa. V skutočnosti je to naše spoločné dedičstvo. Kontemplatívny rozmer je súčasťou každého života jednotlivca. Keď prestaneme s dychtením po veciach, keď skončíme s chamtivosťou, túžbami, projektovaním sveta, až potom môže každý z nás objaviť niečo vnútri seba, iný rozmer v nás, ktorý chce prebývať v pokoji.

籌建韓國龍山國際禪院齋堂

53

Kňaz pozoroval ženu, ako sedí v prázdnom kostole, hlavu položenú v dlaniach. Ubehla hodina. Potom dve. Ešte stále tam bola. Kňaz nakoniec usúdil, že ta žena musí veľmi trpieť. Pretože jej chcel nejako pomôcť, prišiel k nej a oslovil ju: „Môžem vám nejako pomôcť?“

„Nie ďakujem, Otče,“ odmietla s rozhodnosťou. „Práve sa mi dostávalo pomoci, ktorú potrebujem.“

Teda pokiaľ ste ma vy nevyrušili.

Anthony de Mello, S.J.

BRAT BENJAMIN

Gethsemánske opátstvo

KTO JE MNÍCH?

Mladý mních sa raz spýtal staršieho mnícha: „Kto je mních?“ Starší mních odpovedal: „Mních je ten, kto sa každý deň pýta: „Kto je mních?““

Rád Cisterciánov je reholou rímsko-katolíckych mníchov a mníšok a bol založený v roku 1098 vo Francúzku. Vtedy malá skupinka mníchov opustila Benediktínske opátstvo Molesme a vybudovala nový kláštor, v ktorom mohla v tichosti žiť kláštorným životom. V sedemnástom storočí prebehla ďalšia reforma vedená opátstvom La Trappe vo Francúzku; to je aj dôvod prečo sa naša vetva Cisterciánov stala známa ako „Trapisti.“

Vnímam život Cisterciánov ako jednotu dvoch protikladov. Denný život mníchov a mníšok má presný režim, pozostávajúci z modlitieb, spevov, štúdia, práce, samoty, spoločných akcií, jedenia a spania. Vnútri tohto režimu sa možno postupom času stále viac a viac slobodnejšie pohybovať, pričom je to stále menej a menej striktnéjšie; je to viac a viac ako prúd tečúcej vody, stále menej a menej brzdený kamienkami na dne. Kontrola a sloboda. Disciplína a voľnosť. Zo začiatku a dokonca aj po určitom čase, sa to môže javiť ako dve rozdielne veci. Ale v skutočnosti sú rovnaké alebo rozdielne?

Čo môže mních ako ja napísať do časopisu, ktorého čitatelia sú prevážne buddhisti? Zistil som, že v našej tradícii sa veľmi jasne vyskytuje jedno slovo: charita. Charita, v svojej klasickej podobe – caritas – je priama a srdečná otázka: „môžem pomôcť?“ Neexistuje žiaden iný význam našej disciplíny, nášho tréningu, našich nádejí, našich rozhovorov, našich sedení, našich meditácií, našej práce. Nie je žiaden iný základ Evanjelia a je snáď nejaký iný význam dharmy? Ak je niekomu veľa teba zima, daj mu kabát. Ak je niekto smädný, daj sa mu napiť. Ak nič nemáš, čo urobíš? Odpovedz, odpovedz hneď teraz!

Prečo žiť v kláštore?

Niekde musíš žiť. Mám tým na mysli, že musíš robiť tú vec, zvanú život, na nejakom konkrétnom mieste každý deň a to je miestom, kde nájdeš samého seba. Je úplne nezmyselné si začať myslieť, že to musíš robiť niekde inde. Najprv som sem neprišiel s týmto názorom a predpokladám, že každý, kto prichádza žiť do zenového centra, má tiež svoj vlastný dôvod, prečo sem príde, ale teraz som v kláštore a tu musím robiť svoju prácu.

Pravdaže sa dá kláštorný život cisterciánov vyjadriť aj metafyzickejším spôsobom. Kláštor je mikrokozmos. Život v kláštore zintenzívňuje skúsenosť toho úžasného „prepojenia“ všetkého živého. Keď sa rozprávam s ľuďmi, ktorí tiež prichádzajú sem na ústanie, či priateľov, ktorých navštevujem, stále počúvam tú istú otázku, ktorú kladiem aj sám sebe: „Prečo som tu na tomto svete?“ „Prečo trpíme spôsobom, akým trpíme?“ „Prečo som milovaný, či nemilovaný (podľa situácie)?“ A všetky tie bežné medziľudské spory medzi priateľmi, známymi, partnermi, manželmi, výsledkom ktorých je len zmätok, bolesť či radosť. V kláštore prežívame tieto ľudské problémy v rámci definovanej štruktúry, upravovanej po stáročia tak, aby umožnila čo najlepšie skĺbiť prácu, modlitby a vzájomné spolužitie spolu s kresťanským pohľadom na

život. Nedá sa jednoducho povedať, že to „funguje“. Na život neexistuje žiadne kúzlo, len samotný život. Život v kláštore je len životom a každý si ho vytvára tým, ako ráno vstáva, chodí do kostola,

spieva, študuje, pracuje, je a ide spať.

Nemyslím si, že je nevyhnutné žiť v kláštore, okrem snád' toho, čo môžem povedať z vlastnej skúsenosti, že nám umožní pokúsiť sa priblížiť tomuto štýlu života, ktorý presahuje malé ja, svet ega, naše názory, túžby a pod. a pritom si koledovať o väčší zmätok, utrpenie a neporozumenie. Zdá sa, že zen (zvlášť práca s kong-anmi), rovnako dobre sám seba prepožičiava nášmu kláštornému životu. Ako? Aby ste to spoznali, musíte to skúsiť. Ale ja verím, že život so správnym chápaním, schopným správne fungovať v každej situácii, znamená byť si plne vedomý tohto okamihu v žijúcej osobe Krista.

날마다 좋은날 되소서

Všetci túžime po nebesiach, kde prebýva Boh, no v našich silách je byť s ním v nebi práve v tomto okamihu. Ale byť s ním práve teraz šťastný, znamená:

Milovať, ako miluje On,

Pomáhať, ako pomáha On,

Dávať, ako dáva On,

Slúžiť ako slúži On,

Zachraňovať ako zachraňuje on,

Byť s ním dvadsať štyri hodín denne,

Dotýkať sa ho v jeho biednom prestrojení.

Matka Tereza

沖繩剛柔流

PRIJATIE ŽIVOTA

Niž neprekoná svätosť tých, ktorí sa naučili bezvýhradne prijímať všetko tak, jak to je.

V kartovej hre nazývanej život, hráme s kartami, ktoré nám boli rozdane, ako len najlepšie vieme.

Tí, ktorí trvajú na tom, že nebudú hrať so svojimi kartami, ale s kartami, ktoré im vraj mali byť rozdane, svoj život prehrávajú.

Nikto sa nás nepýta či chceme hrať. V tom si nemôžeme vybrať. Hrať musíme. Na nás je len zvoliť si: ako.

Anthony de Mello, SJ

OTEC KEVIN HUNT

OPÁTSTVO SVÄTÉHO JOZEFA V SPENCERI

JEŽIŠOVA MODLITBA MYSTÉRIUM PRÍTOMNÉHO OKAMIHU

Kresťansko-buddhistické ústranie, január 1991.

Ježišova modlitba je veľmi krátka fráza: „Pane Ježiši Kriste, synu Boží, zmiluj sa nado mnou, hriešnikom.“ Možno ju nájsť v Evanjeliu Svätého Jána, kde Ježiš káže svoju poslednú kázeň učeníkom: „Doteraz ste nikdy nič nežiadali v mojom mene. Odteraz, čokoľvek budete žiadať v mojom mene, bude vám dané.“ Myšlienka žiadať niečo v niečom mene nie v týchto časoch bežná. Zato sme zvyknutý na politiku zavretých dverí: Klop, klop, klop. „Kto je tam?“ „Juraj ma poslal.“ Dvere sa otvoria, vonku sa vystrčí vrečko peňazí a my odchádzame preč.

Keď sa v biblických časoch na Blízkom Východe vyslovilo „meno“ niekoho, znamenalo to jeho prítomnosť. To je aj jedným z dôvodov, prečo sa meno Boha Izraela nevyslovuje: jeho meno nikdy nebolo adekvátne realite. Takže hovoriť v Ježišovom mene znamená vytvárať prítomnosť plnej skutočnosti toho, čo je Ježiš, čo je prítomné v Bohu.

Táto prítomnosť nie je konfrontujúca. Nie je to rozprávanie sa s niekým po telefóne. Je to okamžitá a absolútna jednota, ako je prítomnosť dvoch ľudí v láske: nie niečo intelektuálne a ani emočné. Je to práve tam.

Jeden z najlepších príkladov: dvaja ľudia, ktorí už sú dlhý čas manželia, prešli už všeličím v živote – dobrým aj zlým. Aj keď je jeden z nich v kuchyni a druhý v obývačke, stále sú si navzájom úplne vedomí seba samých. Alebo niekto lúšti krížovku a druhý píše list, ale vždy stále absolútne vedía jeden o druhom.

Ježišova modlitba je nástrojom na dosiahnutie takejto prítomnosti Boha. Tým, že používame slová je to pre nás ľahšie, práve tak ako je to medzi dvomi ľuďmi, ktorí sa navzájom majú radi a pohľad či bozk tomu môže napomôcť. Tradícia kláštorného kresťanstva, ako formálneho spôsobu života, siaha do konca tretieho a začiatku štvrtého storočia. Prví mnísi, podobne, ako prví zenoví mnísi, boli zväčša nevzdelaní ľudia. Boli to sedliaci z Egypta a Sýrie: nevedomí, jednoduchí ľudia hlavne v porovnaní s intelektuálmi Alexandrie a Jeruzalema. Ježišovo meno v tých časoch používali ako modlitbu v spojení s rôznymi technikami. Jednou z techník bolo dokonca sledovať svoj dych, čo je bežné v zenovej meditácii.

V celách sedeli mnísi na malých lavičkách vysokých 12 – 15 centimetrov. V Egypte sa vyrábali z papyrusu, v Sýrii a Izraeli pravdepodobne z hliny alebo dreva. Sediac na týchto lavičkách neustále opakovali túto krátku modlitbu.

Opakovaním Ježišovej modlitby vokálne vytvárame predstavu toho, čo presne sme v danom okamihu. V Katolíckej tradícii používame frázu „mystérium prítomného okamihu“, ktorá navodzuje realitu Boha v danom okamihu. Boh je prítomný, pretože my tu sedíme a nie preto, že by sme sa radi prechádzali vonku. Zatiaľ čo sme si plne vedomí toho, že sedíme práve tu, opakujeme túto krátku modlitbu.

Podľa tradície je táto modlitba dokonalým súhrnom celého kresťanstva. „Pán“: termín rezervovaný pre Boha, preklad slova „adonai“ používaný v septuagintskej verzii Starého Zákona. „Ježiš Kristus“: Ježiš konečné a plné zjavenie Boha, jeho obetovanie sa za nás. „Syn boží“: symbol kresťanstva, Boh v tejto osobe úplne obetoval seba samého.

„Zmiluj sa nado mnou, hriešnikom“: táto fráza núti mnohých z nás k zamysleniu. „Hriešnik“: zdá sa, že tento výraz predstavuje všetky naše chyby, všetky naše neúspechy v porovnaní s určitým štandardom. Oholím si hlavu, môj kolega si neoholí: hriešnik, hriešnik!

No tento termín má v tejto modlitbe iný význam: akceptujeme sami seba ako nedokonalú ľudskú bytosť, so všetkými bolesťami a úzkosťami, ktoré obnáša. Nerobím sa svätejší, ako si ty. Morálne neposudzujem iných. V skutočnosti, ak je niekto v kresťanskej tradícii hriešnikom, tak potom je to Ježiš Kristus. V Apoštole Židom sa hovorí: „On z nás sníma hriechy.“ Rovnakým spôsobom berie hriechy celého ľudstva na seba. Kresťania veria, že v osobe Ježiša sa samotný Boh stal človekom: nie je nič ľudské, čo by mu bolo cudzie. Stal sa ľudskou bytosťou presne tak, ako sme sa ňou stali my. Opakovaním modlitby sa všetky naše emócie, všetko čo sa v nás odohráva, transformuje do láskavého súcitu a milosti božej.

Hlasité opakovanie modlitby vytvára rytmus, ktorý sa stáva našou súčasťou v bežnom živote, zvlášť v meditácii – a neexistuje nič také ako meditácia, čo by umožnilo ľuďom zažívať ich vlastné obmedzenia. Keď berieme život so všetkým, čo prináša a zahrnieme to do modlitby, prinesie nám to odpustenie. Božie odpustenie znamená, že si odpustíme sami seba a tým vlastne akceptujeme seba samých takých, akí sme.

Pretože si uvedomujem, kto som, práve tu a teraz, stávam sa stelesnením bolesti celého ľudstva. Stávam sa bolesťou, ktorá sa práve teraz vyskytuje v Iraku. Som bolesťou všetkých, ktorým som ublížil. Milosť božia sa vylieva vo mne a skrze mňa na celé ľudstvo.

Pri tejto modlitbe sa už po stáročia využívajú guľičky ruženca. Núti nás to robiť niečo jednoduché a fyzické. Podľa východnej ortodoxnej tradície je ich sto. Mnoho ľudí si stanoví určitý počet opakovaní v priebehu dňa. Zo skúsenosti však vyplýva: „modli sa nepretržite.“ A je potrebné to robiť za každých okolností. Keď niekto začne trieskať popolnicou a začneš si myslieť: „Vedía, že tu meditujem, tak prečo to robia!“ nikdy to nedokončíš. Ale keď si povieš: „Musím to otočiť dvakrát v priebehu piatich minút,“ potom to zvládneš.

Postupne sa modlitba vytráti z tvojich pier. Je veľmi dobre, začínať tak, že ju opakujeme nahlas. No aj neskôr sa vyskytne obdobie, keď sa znovu musíme k tomu vrátiť. Ja už som v kláštore viac než tridsaťpäť rokov a ešte stále sú dni, keď sa musím vrátiť; sú to okamihy, keď som strašne nahnevaný na ľudí, s ktorými žijem. Potom idem do kostola, alebo odídem sám niekde meditovať a zisťujem, že ma ide takmer zadusiť. Ak by tu niekto z nich bol, aaarrggghh!

John Climacus napísal v šiestom storočí knihu *Božský rebrík*. Hovorí v nej: „Som tu a prechádzam sa okolo kláštora. Kráčam popri cele pustovníkov a začujem ostrú výmenu názorov. Chcem vojsť a zaklopem na dvere, lebo si myslím, že tam snád niekoho vrazdia a osamotený pustovník prichádza a otvára mi dvere.“ John bol jedným z najväčších učiteľov tejto modlitby.

Alebo nachádzam seba samého, ako som mučený láskou. Odchádzam sám do lesa a kričím: „PANE JEŽIŠI KRISTE, SYNU BOŽÍ, ZMILUJ SA NADO MNOU, HRIEŠNIKOM.“

Postupne sa ti dostane z úst do uší. Nájdeš sám seba bez dychu, bez hlasu, už iba artikuluješ slová perami. Potom ustanú aj pery a ide to hlbšie do vnútorného ucha. Slová sú

stále tam. Nakoniec to ide z vnútorného ucha do dychu, samo od seba, tým ako vdychuješ a vydychuješ: vdychuješ: „Pane Ježiši Kriste, synu Boží,“ vydychuješ: „zmluj sa nado mnou, hriešnikom.“

Akceptujeme všetko, čo je ľudské a transformujeme to. Nevytvárame z toho anjelskú podstatu, pretože my nie sme anjeli – sme ľudské bytosti. Transformujeme to do toho, čím sme: to je práca modlitby. Pritom nevyhľadávame skúsenosti, vízie, špeciálne stavy, dvadsaťpäť úrovní vedomia, chodenie po vode, ale vieme, že toto, práve tu je Ježiš Kristus, že predstavuje celý svet vo mne, cezo mňa, pre mňa.

Nakoniec sa Ježišova modlitba stáva refrénom. Riadiš svoje auto, Ježišova modlitba je v tvojom aute. Sprchuješ sa Ježišova modlitba je s tebou. Ideš spať, Ježišova modlitba je tam. Ale nepripútavaj sa pri tom k Ježišovej modlitbe. V tichu, buď ticho. Pre mňa sa po čase meno Ježiš stalo niečo ako to vyjadril Svätý Bernard Clairvaux: „med na jazyku, muzika v ušiach a melódia v srdci.“

Nie je modlitba ako modlitba

Zbožná žena po vojne: „Boh bol k nám veľmi milosrdný. Vďaka tomu, že sme sa stále modlili, všetky bomby padali na druhú stranu mesta.“

Zvykli brávať jednu zbožnú tetku na každoročný piknik. Tohto roku na to úplne zabudli. Keď potom ich pozvanie predsa len prišlo, odkázala im: „Pozde. Už som sa modlila, nech poriadne prší.“

Babička: „Modlíš sa každý večer?“

Vnuk: „Áno, pravdaže.“

„A každé ráno?“

„Nie. Pri svetle, nemám strach.“

Anthony de Mello, SJ

NECH SA STANEM V KAŽDEJ DOBE,
TERAZ A NAVŽDY
OCHRANCOM PRE TÝCH
KTORÍ SÚ BEZ OCHRANY
VODCOM PRE TÝCH,
KTORÍ STRATILI CESTU
LOĎOU PRE TÝCH,
KTORÍ SA PLAVIA CEZ OCEÁNY
MOSTOM PRE TÝCH,
KTORÍ PRECHÁDZAJÚ RIEKY
ÚKRYTOM PRE TÝCH,
KTORÍ SÚ V NEBEZPEČÍ
FAKLOU PRE TÝCH,
KTORÍ NEMAJÚ SVETLO
ÚTOČISKOM PRE TÝCH,
KTORÍ NEMAJÚ KDE ZLOŽIŤ HLAVU
A SLUHOM PRE VŠETKÝCH,
KTORÍ TO POTREBUJÚ.

DALAJLAMA

ZENOVÝ MAJSTER DAE KWANG

PRECHÁDZKA PO HORÁCH

Member Newsletter, September 1996, Volume 8

Študent sa po reči dharmy opýtal zenového majstra Seung Sahna: „Čo je zmyslom zenu?“

De Sen Sa Nim povedal: „Ja nie som dobrým zenovým učiteľom – choď sa opýtať stromu.“

„Ale ty si dobrý učiteľ.“

„Nie, nie som dobrý učiteľ zenu, lebo mám jazyk. Ak skutočne chceš porozumieť zenu, choď sa spýtať stromu, kameňa či snehu. Dajú ti vynikajúcu odpoveď!“

Raz som sa prechádzal s Do Mun Sunimom, DDPS po lese za zenovým centrom. Keď sme sa zastavili, aby sme si trochu oddýchlí, poznamenal som, že je tu skutočný pokoj a mier. On na to: „Áno, vždy, keď ideš do prírody, pociťuješ pokoj a

mier, pretože príroda nepremýšľa, ona to len robí.“ Ako zvykne hovoriť De Sen Sa Nim: „Modrá hora je lepšia než psychiater.“

Mnoho ľudí hľadá samotu na odlahľých miestach preto, že už len samotný pobyt v pustatine nám pomáha vrátiť sa k svojej pôvodnej podstate. Hlavnou duchovnou praktikou taoistov a prírodných ľudí je snaha o zjednotenie sa s prírodou. Zjednotiť sa s prírodou znamená vrátiť sa k našej pôvodnej podstate. Je to to isté. Lenže strom či hora majú odlišné poslanie ako ľudská bytosť. To znamená, že aj keď dosiahneš mierumilovnú myseľ, ešte stále musíš urobiť ďalší krok. Mnohokrát ľudia v snahe nájsť svoju pravú podstatu všetko opustia a stávajú sa pustovníkmi. Ale čo potom? Hovorí sa, že aj Buddha chcel po osvietení ostať len tak sedieť pod stromom bóddhi. Potom zostúpil Pán Nebies a prehovoril ho, aby vstal a šiel vyučovať druhých to, čo dosiahol. To je súcitná myseľ a to je aj pravou funkciou mierumilovnej mysle. Ako hovorí staré príslovie: „Zenoví tuláci sa vždy vracajú naspäť.“

Hora sa nikdy nehýbe.

Oblaky nikdy nestoja.

Pôvodná podstata neprichádza ani neodchádza.

Kto si?

JEŽÍŠ: „Miluj, Pána svojho Boha, celým svojim srdcom, celou svojou dušou, celou svojou myslou a celou svojou silou. To je najväčšia a prvé prikázanie.“

Mat.22,37; Mar.12,30; Luk.10,27

OTEC KEVIN HUNT

OPÁTSTVO SVÄTÉHO JOZEFA V SPENCERI

NUNC CAEPIT, DOMINE, NUNC CAEPIT

Kresťansko-buddhistické ústranie.

Pochádzam z kresťanskej katolíckej rodiny. Pre mnohých kresťanov sa myšlienka meditácie javí ako niečo cudzie, či nové. Možno, že by pre nás kresťanov mohol byť zaujímavý objav toho, že meditácia bola známa v dávnej histórii kresťanov.

Keď sa pred dvetisíc rokmi objavil na scéne Ježiš, jedna z prvých vecí, ktorú kázal, bola: „Kráľovstvo božie je na dosah,“ alebo „Kráľovstvo božie je vo vás.“ Celá kresťanská prax spočíva v spôsobe života, ktorým by sme si uvedomili v nás toto „kráľovstvo božie.“ Fráza „kráľovstvo božie“ je len opisom, pretože v Ježišových časoch, a aj v židovskej tradícii, sa meno Boha zjavené Mojžišovi na hore Sinai, nikdy nevyslovovalo. „Kráľovstvo božie“ je len spôsob ako povedať to, že **Boh je prítomný v nás**. Od samého počiatku kresťanstva išlo o to, ako realizovať tieto Ježišove slová. Kto je Boh? **Ako môžem realizovať Boha spočívajúceho vo mne?** Ako zažijem Boha práve tu a teraz? Táto snaha priniesla sem aj nás a nezáleží na tom, ako to ktokoľvek vyjadrí.

Dnes vás budeme učiť metódu meditácie, či kontemplácie, aby ste mohli zrealizovať túto túžbu. Ak ste to už niekedy predtým praktizovali, potom tento deň bude pre vás určitým povzbudením dostať sa hlbšie do praktiky. Všetci potrebujeme povzbudenie. Samotná prax nie je ťažká, len si vyžaduje trpezlivosť. Trpezlivosť pri meditácii je kľúčovým bodom pokroku v tejto práci. Svätý Benedikt, zakladateľ západnej kláštornej tradície, v svojich Pravidlách mníchom hovorí o tom, že mních, či ktokoľvek, kto medituje, sa môže „trpezlivosťou zúčastniť Kristovej vášne.“ Všetky ľudské bytosti a nie len mnísi vlastnia túto túžbu po absolútne alebo transcendentne či Bohu.

Mnohí majú ťažkosti so slovom „Boh“. No musíme si byť vedomí, že akékoľvek slovo použijeme na pomenovanie toho, o čo sa usilujeme, toto slovo vždy zlyhá. Ako zvykne jeden môj brat v komunite hovoriť: „Slovo Boh je v angličtine úplne bezvýznamné slovo, pretože nemôžeme pochopiť to, čo označuje.“ Aj stredovekí teológovia tvrdia: „Akékoľvek tvrdenie o Bohu je jeho popretím.“

Chcel by som poukázať na niektoré rozdiely medzi buddhizmom a kresťanstvom. Buddhizmus má už od čias Buddhu v sebe silný kláštorný prvok. Buddha odišiel do bezdomovia, stal sa mníchom a praktizoval tradičnú indickú formu kláštorného života. Avšak v kresťanstve sa mníšsky život objavil až koncom štvrtého storočia. Prvý kresťanský mních, ktorý žil v rokoch 250 až 350 bol Anthony z Egypta. Prví kresťania žijúci pred Anthonym neboli mnísi, ale boli to obyčajní ľudia žijúci v mestách a v okolí Ríma. Z týchto čias sa zachovalo veľa záznamov, ktoré svedčia o kresťanskom mysticisme a kontemplácii. Tieto záznamy – ide hlavne o kázne biskupov – boli určené jednoduchým kresťanom, ktorých by sme dnes mohli označiť ako „sediaci v kostolných laviciach“. Zväčša išlo o kázne či výklady Písma. Tie, ako som sa už zmienil, boli určené obyčajným ľuďom, ktorí žili bežný život. Neboli určené ezoterikom, ktorí žili v odlúčení. Kresťania v priebehu histórie boli ľudia modlitieb a kontemplácie.

Biskupi na druhom zhromaždení vo Vatikáne vypracovali definíciu kresťana: „Kresťania sú kontemplatívni ľudia.“ Toto všetko nehovorím preto, aby som vytvoril bariéry medzi kresťanmi a príslušníkmi iných náboženstiev. Ale preto, aby som povzbudil kresťanov mojej tradície. My si musíme uvedomiť, že máme našu vlastnú veľkú tradíciu kontemplatívnej modlitby, ktorá pochádza z dávneho a musíme sa snažiť preniesť ju do nášho súčasného života. Kontemplatívny život je cesta a ako cesta si vyžaduje čas a úsilie. Preto sa nazýva praktikou. Časový faktor si vyžaduje trpezlivosť. Keď niektorí ľudia začínajú, majú tendenciu si sami pre seba stanoviť: „Každé ráno si vyčlením hodinu alebo najmenej dvadsať minút na meditáciu.“ Náhle sa ale pokazí vodovodné potrubie, či ochorie dieťa a hľa... a deň prejde a my si uvedomíme, že sme nemeditovali. Potom máme pokušenie povedať: „Oh! Nemám dost času na meditáciu, asi to nie je pre mňa.“ Ale to si vyžaduje trpezlivosť a vytrvalosť. Ak prejdú dni a dokonca i mesiace a vy si uvedomíte, že ste nemeditovali – začnite znovu. Vytrvalosť je „znovu začať,“ nezáleží na tom, či začínate piatykrát a či päťtisícikrát. Začnite znovu!... a znovu a znovu. O tom je vytrvalosť: Začnite znovu. V starom latinskom psaltériu sa píše: „Nunc caepit, Domine, nunc caepit.“ **„Teraz začnem, Ó Pane, teraz začnem.“** Táto fráza v priebehu histórie pomáhala mnohým kresťanom vytrvať v ich praxi. Tiež v známej zenovej knihe *Zenová myseľ, myseľ začiatočníka*, nachádzame to isté. Stále musíme seba samých považovať za nováčikov a začínať znovu každý deň, každý okamih. Tiež si musíme uvedomiť, že táto praktika, tak ako každá iná praktika, si vyžaduje čas a úsilie. Nejde tu o niečo, čo by sme mohli dosiahnuť počas „troch ľahkých lekcií.“ Žijeme v spoločnosti, ktorá vyhladáva ľahké cesty a chce sa dostať čo najrýchlejšie tam, kam sme si to nasmerovali. Je tu ale jedna dobrá vec týkajúca sa meditácie: **ak s ňou neprestaneš, potom ona sama dokoná v tebe svoju prácu.** Dosiahneš osvietenie. Cesta zenovej meditácie sa zdá byť ťažká a vyžaduje si určité fyzické úsilie, ale to čo je skutočne ťažké, je vytrvať v praktike. Nie je ani dôležité akým spôsobom žijete. Meditáciu môžete praktizovať kdekoľvek a kedykoľvek. Je pravda, že mnohé náboženstvá odporúčajú zvláštny spôsob života a pravidiel, ktoré napomáhajú meditácii, ale to je len pomôckou, ako keď niekto chce byť dobrý golfový hráč. Je veľkou pomocou, ak zasvätiš svoj život golfu, ale sú mnohí, ktorí nedosiahli profesionálny status a sú dobrí golfoví hráči. Rovnako meditačné centrum, či chrám, môžu naozaj veľmi pomôcť, keď chceš žiť týmto životom. Poskytuje priestor a čas pre intenzívnu praktiku. Ale chrám, či meditačné centrum, môže vytvoriť strašnú situáciu, ak to nie je pre teba. Nie sú nevyhnutné. Každá situácia môže byť vhodná pre intenzívnu praktiku. Keď hovorím o intenzívnej praktike, nemám tým na mysli čas, ktorý je potrebný venovať meditácii. Matka dieťaťa nemá toľko času ako mních, ale môže urobiť veľký pokrok v meditácii, ak jej venuje všetok svoj voľný čas. A naozaj, mnohí laici robia väčšie pokroky než mnísi, ktorí môžu zlenivieť pri praktike napriek faktu, že je ich život stavaný pre meditáciu. Skutočnosť, že ste sem dnes prišli je znamením, že vás to ťahá meditovať. Tiež sa môžete rozhodnúť, či táto meditačná technika je pre vás vhodná za danej situácie. Je mnoho spôsobov ako meditovať: rituály, spevy, mantry,

intelektuálna praktika a mnohé iné. Väčšina tradícií používa ich zmes. Každý z vás musí zistiť, čo mu najviac vyhovuje. A dokonca to môže neskôr zmeniť. Keď som vstúpil do tohto kláštora, upozorňovali ma, že postupom času praktika má tendenciu sa zjednodušiť. Takže nebudte prekvapení, keď sa veci menia.

Som trapistický mních, ktorý robí zenovú meditáciu od roku 1970. Počas tohto obdobia som zistil, že sa výborne hodí k môjmu bežnému životu v kláštore. Tohto roku som získal povolenie žiť mimo kláštora a vyučovať koanovú praktiku s jezuitom Róbertom Kennedym, ktorý žije a učí na Univerzite Svätého Petra v meste Jersey. Róbert je Rošim z línie japonského zenu Maezumi.

Bolo pre mňa oveľa ľahšie získať povolenie pracovať s katolíckym kňazom. Môj každodenný život sa v porovnaní so životom v kláštore tak veľmi nezmenil až na to, že nemusím každý deň chodiť do práce. Mám viac času na štúdium.

Len aby som vám ukázal, že je možné stále sa niečo naučiť, poviem svoju osobnú skúsenosť. Zistil som, že sedím naklonený do jednej strany. Pred tým som si stále počas mnoho rokov myslel, že sedím vzpriamene. Hodne ma bolel chrbát, ale myslel som si, že je to cena, ktorú musím zaplatiť. Teraz som si upravil svoju polohu: sedím vystretý s rovnou chrbticou a trochu vyduťým bruškom. Dokonca aj po tridsiatich rokoch som ešte potreboval pomoc a dobrú radu.

Jedným z problémov pri meditácii je, že ľudia často prichádzajú na zen s množstvom prečítaných kníh o zene. Sú dojatí príbehmi napríklad o tom, keď novic ide prvýkrát na rozhovor s učiteľom. „Odkiaľ pochádzaš?“ pýta sa učiteľ. „Z takého a takého kláštora,“ znie odpoveď. „Ako žiješ?“ opäť sa ho pýta učiteľ. Bum – náhle osvietenie! Prichádzajú cvičiť s mnohými názormi – väčšina z nich sa týkajú osvietenia a zvlášť si myslíme, že osvietenie vyrieši všetky naše problémy. Snád budeme dokonca kráčať vo vzduchu. (Pamätám si, že keď som vstúpil do kláštora, bol som sklamaný, že žiaden z mníchov to nevie. V svojej poníženosti som chápal, že novic ako ja to nedokáže... ale starší mnísi?) Meditácia je veľmi jednoduchá, veľmi bežná. V mojej tradícii hovoríme, že najlepší mních je ten najjednoduchší. A z mojej skúsenosti viem, že to tak je.

Takže vás vyzývam k meditácii; vytrvajte, ničoho sa neobávajte. Prinesie vám jej vlastné utrpenie, ale nič čo nebude schopní uniesť. Ak prinesie ukrižovanie, potom tiež prinesie vzkriesenie. Nezáleží na vašom veku, či spôsobe života. Ak nie je vo vašom živote niečo v poriadku, meditácia to zmení. Takže ničoho sa neobávajte. Len praktizujete, začnite dnes... vytrvajte!

籌建韓國龍山國際禪院籌委會

Znalec sanskritu, okúzlený majstrovou melodickou recitáciou sanskritských veršov povedal: „Na svete nie je jazyk, ktorý by sa vyrovnal sanskritu, pokiaľ ide o vyjadrenie Boha.“

„Nerob zo seba hlupáka,“ povedal majster. Jazykom božského nie je sanskrit.

Je ním ticho.

Anthony De Mello, S.J.

RICHARD STOLL

SPOLOČNÁ PRAKTIKA

Jedného večera počas neformálneho rozhovoru v zenovom centre, povedal jeden študent Sen Sa Nimovi: „Sen Sa Nim, stále učíš o ‚spoločnej praktike‘. Ale predstav si dvoch hladných ľudí, ktorí majú len trochu jedla. Čo by mali podľa teba urobiť?“

Sen Sa Nim: „Rozdeliť sa.“

Študent: „Nie. Majú tak málo jedla, že obaja nemôžu ostať nažive. Čo majú spraviť v takom prípade?“

Sen Sa Nim: „Rozdeliť sa s jedlom a spoločne zomrieť.“

RUSTY HICKS

KREŠŤANSTVO A BUDDHIZMUS

Na jednej návšteve v zenovom centre v New Haven sme sa rozprávali spolu so Sen Sa Nimom o vzťahu kresťanstva a buddhizmu.

Sen Sa Nim povedal, že základom každého náboženského učenia, rovnako ako aj kresťanstva je: „Buď ticho a vedz, že ja som Boh.“ (Žalm 46.)

Z toho zákonite vyplynie otázka: „Ako to dosiahnuť?“ Zmienil som sa o tom, že práve toto „ako“ je veľmi dôležité. Ticho je v kresťanstve vyjadrené skrze Kristovu smrť na kríži, ale ďalší krok – „ako to dosiahnuť,“ v dnešnom modernom kresťanstve chýba.

Sen Sa Nim povedal, že správna cesta nezávisí na žiadnej predstave Boha. „Niektorí Kresťania,“ povedal, „sú veľmi závislí na svojej predstave o Bohu. Oni iba v Boha veria, ale ho nevedia dosiahnuť. Ako môžeš veriť v Boha, keď nemôžeš veriť dokonca ani v seba? Najprv musíš veriť v seba a potom môžeš veriť aj v Boha. Potom môžeš odpovedať na otázku, čo znamená ‚Ja‘ v Kristovom výroku: ‚Ja som Cesta, Pravda a Život.‘“

Potom mi povedal kong-an, ktorý má kresťanský pôvod: „Kristus zomrel a vstal z mŕtvych. Kde je teraz?“

„Ale najdôležitejšie je,“ povedal, „vyjasniť si postupne krok za krokom svoj smer. Prvým krokom je dosiahnuť ticho. Potom si môžeš vyjasniť svoje vzťahy s rodinou, učiteľmi, priateľmi... toto všetko môžeš dosiahnuť len tým, že sa riadiš frázou: ‚LEN TO ROB!‘ Na tomto základe vzniká nová reforma, ktorá spočíva v jasnom učení tejto cesty, na začiatku ktorej je ticho a potom pokračovanie smerom k správny vzťahom.“

Oba úryvky sú z knihy: Diana Clark, *Len to robiť* počas šesťdesiatich rokov, USA 1986

Štyri stupne modlitby:

Ja hovorím ty počúvaš.

Ty hovoríš, ja počúvam.

Nikto nehovorí, obaja počúvame.

Nikto nehovorí, nikto nepočúva: TICHŤO.

Anthony De Mello, S.J.

SEUNG SAHN De Sen Sa Nin

- Ctihodný
učiteľ zenu

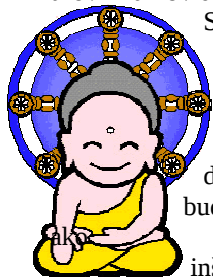
**Mu Soeng Sunim, Primary
Point 1991**

2. časť (skrátene) – pokračovanie
z predchádzajúceho čísla

Zenový majster Seung Sahn - „kórejský Bódhidharma“

Ko Bong, jeho učiteľ, ho požiadal, aby nasledujúce tri roky strávil v tichosti a prehlboval svoje pochopenie.

Onedlho vypukla Kórejská vojna a ako všetci zdravotne schopní mnísi narukoval aj Seung Sahn Sen Sa. Ako buddhistický mních slúžil v pomocnej vojenskej jednotke ako duchovný. Po piatich rokoch vojenskej služby dosiahol hodnosť kapitána. Keď odišiel z armády, bol slávnou osobnosťou kórejského buddhizmu – ako 21 ročný dosiahol osvietenie, stal sa jediným nástupcom slávneho majstra Ko Bonga, získal vysokoškolský titul a bol kapitánom v armáde! V roku 1954 prezident Kórejskej republiky Sjng-man Rhee vydal dekrét, v ktorom žiadal všetkých ženatých opátov, aby opustili kláštory, lebo porušili buddhistické tradície a preto by už naďalej nemali zastávať takéto pozície. Tieto miesta mali obsadiť mnísi v celibáte z rádu Čogje. V tomto čase Ko Bong ochorel. Seung Sahn Sen Sa ho priviedol do chrámu Hwa Gje na periférii Soulu, kde prijal miesto opáta a staral sa tam o svojho učiteľa až do jeho smrti (Ko Bong zomrel r. 1961). Tu založil Spojenú buddhistickú asociáciu pre laikov s cieľom revitalizácie kórejského buddhizmu. Táto organizácia má v súčasnosti veľkú členskú základňu a pokračuje v úlohe podpory ducha tradičného buddhizmu na úrovni laikov dodnes.

Seung Sahn Sen Sa sa tak stal jednou z vedúcich osobností rádu Čogje, ktorý v polovici 50-tych a začiatkom 60-tych rokov zápasil s reformami vo vlastných radoch. Ich cieľom bolo zvrátiť pohromu, ktorú v tomto rade zapríčinili Japonci tým, že chceli mať aj v buddhizme vplyv a prevahu. Zároveň pôsobil

inštruktor zenu na univerzite Dong Guk a bol hosťujúcim zenovým majstrom v piatich kláštoroch v Soule, vrátane veľkého kláštora pre mníšky Bo Mun-sah.

Počas jeho pôsobenia v Hwa Gje-sah sa udiala aféra v jednom kláštore v Soule, kde bolo počas japonskej okupácie pochovaných asi 500 Japoncov. Po roku 1945 sa dostal do rúk laikom, ktorí ho v polovici 50-tych rokov chceli celý prestavať. Kvôli nenávisti voči Japoncom sa rozhodli tieto kosti vykopáť a jednoducho zahodiť. Keď sa to Seung Sahn Sen Sa dozvedel, navštívil predstavených kláštora a povedal: „Či už tie kosti boli niekedy kosťami Kórejčanov alebo Japoncov, teraz sú to už len kosti mŕtvych ľudí. Mŕtve kosti sú všetky rovnaké. Mŕtve kosti sú len mŕtvymi kosťami!“

Potom dal previesť kosti do Hwa Gje-sah, kde ich pochoval so všetkými poctami vrátane 49-dňového spomienkového ceremoniálu za duše zosnulých Japoncov. O niekoľko rokov

Japoncov navštívilo Hwa Gje-sah, kde exhumovali kosti svojich zosnulých predkov a previezli ich domov, do Japonska. Pre to, čo spravil pre ich zosnulých ho mali vo veľkej úcte a vážnosti a pozvali ho do Japonska, aby tam založil chrám. Toto pozvanie mu prinieslo šancu žiť v zahraničí a bolo pre neho veľmi dôležitým životným milníkom. V Tókiu založil chrám pre kórejských Japoncov, ktorí tam žili bez duchovnej pomoci a boli po celý čas sužovaní severokórejskou propagandou, ktorá neustále hlásala o zlom vplyve náboženstva a buddhizmu. Tiež asistoval aj pri založení chrámu v Hong Kongu.

Jeden Kórejčan na rub celej tejto aféry poznamenal: „Stratili sme veľkého zenového majstra, ktorý odišiel do Japonska kvôli niekoľkým mŕtvym kostiam!“

V roku 1971 cítil, že sa jeho práca v Japonsku a v Hong Kongu skončila a práve vtedy sa dozvedel, že v Amerike je veľký záujem o zen a že je tam mnoho divokých hippiesákov. Pre neho to bolo pole neorané a zároveň výborná šanca pre uvedenie kórejského zenu na Západ. Potom už len takpovediac zbral svoju zenovú

palicu a odletel do Ameriky. Nemal peniaze, nevedel anglicky a nikoho tam nepoznal. Čirou náhodou sa v lietadle stretol s jedným Kórejčanom, ktorý žil v Providence v štáte Rhode Island, a ktorý mu prisľúbil, že by mohol u neho pra-

covať v práci. Po niekoľkých dňoch v Los Angeles sa pobral do Providence, kde začal pracovať v práci ako opravár pračiek. Prenajal si malú garsónku v najchudobnejšej časti mesta, na ktorú vyvesil tabuľu „Meditačné Zenové Centrum“. Takmer od začiatku sa k nemu pristáhovali dvaja študenti z Brownej univerzity, ktorí týmto činom založili trvalé zenové centrum. To boli prvopočiatky Zenového centra v Providence, ktoré bolo definitívne založené v septembri 1972. Boli to časy porozumenia, smiechu, ale aj zmätkov a chaosu. Seung Sahn Sen Sa sa pasoval s angličtinou a zároveň viedol zenové rozhovory, pričom to pripadalo ako za čias raného zenu Kamakura, keď čínsky čchanoví majstri prichádzali do Japonska vyučovať zen bez toho, aby vedeli čo i len slovo po Japonsky.

Onedlho sa otvorili ďalšie zenové centrá v Cambridge, New Havene, New Yorku, Berkley, Los Angeles a v Toronte. Čoraz častejšie cestoval po celej krajine a šíril svoje zenové učenie. Jeho prednášky boli jednoduché, prístupné, nápadité aj humorné. Zenové príbehy podával štýlom showmana a tak ich sprístupňoval pre širokú škálu ľudí. Všade, kde sa našlo čo i len zopár ľudí, ktorí mali vážny záujem o zen, založil meditačnú skupinu, ktorej prisľúbil, že ich bude duchovne viesť. Čoskoro začal nav-

števovať aj Európu a hlavne Poľsko, kde sa stretol priam s neuveriteľným záujmom o svoje učenie. Stále bol na cestách a preto bolo niekedy pre neho vylúčené, aby sa mohol stretnúť osobne s niektorými zo svojich študentov, rozptýlenými po celej krajine. Preto ich celý čas podporoval, aby mu čo najviac písali o svojich problémoch a praktike. Niektoré listy spolu s rečami dharmy a prednáškami už boli publikované v populárnej knihe *Odklepávanie popola na Buddhu..* Je písaná v starom štýle rozhovorov, ako medzi čínskymi čchanovými majstrami dynas-

stie Tchang a ich študentmi. Vo všetkých zenových centrách sa ako súčasť ranných a večerných praktík číta nahlas jeden z takýchto listov.

Seung Sahn Sen Sa využil každú životnú situáciu na to, aby vyučoval zen. Jedného dňa, keď v Kórei odlievali veľký

chrámový zvon pre zenové centrum v Providence, povedal svojim študentom: „Pôvodne bol tento kov len škaredým kameňom. Potom sa tie kamene roztavili na kvapalinu. Teraz túto kvapalinu nalejú do formy a tá sa sformuje do veľkého krásneho zvonu, na ktorý keď niekto udrie, jeho krásny zvuk naplní celý vesmír. Všetci sme ako tie kamene. Keď však budeme tvrdo cvičiť, naše srdcia sa rozhoria do veľkých, horúcich plameňov,

ktoré budú roztápať naše podmienky a situácie dovtedy, kým sa nestaneme tekutým kovom, schopným na seba vziať podobu veľkých bódhisattvov, ktorí budú biť na pomoc veľmi silným a hlbokým tónom, ktorý bude rozoznievať a naplňovať celý vesmír a tak obšľastňovať všetky bytosti.“

Inokedy, keď bol v nemocnici kvôli problémom so srdcom a mnoho študentov mu posielalo listy, v ktorých mu vyjadrovali svoj súcit a podporu, napísal jednej svojej žiačke:

15. júla 1977

Drahá Margie,

Ďakujem Ti za list. Ako sa máš?

Práve som sa vrátil z nemocnice. Máš starosti o moje telo, ďakujem Ti. Teraz podľa inštrukcií z nemocnice začínam brať inzulín. Počas 15 rokov som užíval diabetické tablety, ktoré mi poškodili srdce a preto som musel ísť do nemocnice. Bral som tam nejaké lieky a teraz moje srdce pracuje bez problémov rovnako, ako aj celé telo.

Keď som bol v nemocnici, mnohí lekári sa zaujímali o meditáciu. Môj lekár mi odporúčal, aby som skúsil urýchliť rekonvalescenciu meditáciou a ja som to urobil. Keď som sa dostal do nemocnice po prvýkrát, moje srdce bolo nepravideľné. Takýto problém sa zvyčajne napráva tri týždne, ale ja som to meditáciou zvládol za jeden. Lekári boli milo prekvapení. Povedali mi, že aj oni skúsia meditovať, pretože to pomáha liečiť telo. Niektorí prejavili viac záujmu a tak chodili ku mne do izby a ja som ich učil zen.

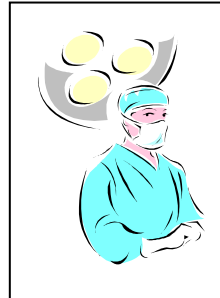
Povedal som im, že meditácia na uzdravenie tela je istým druhom jogovej meditácie, ale nie je to tá pravá meditácia. Táto jogová meditácia relaxuje a posilňuje telo. Niektorí jogíni len niekde sedia na tichom mieste, nadychujú a vydychujú a niekedy takto žijú sto alebo aj tisíc rokov. Takto je možné udržať telo dlho nažive, ale raz aj tak umrie.

Správna meditácia znamená vyslobodenie z pút života a smrti. Naše pravé „Ja“ nemá ani život ani smrť. Povedal som im, že ak dosiahnu skutočné „Ja“, už pre nich nebude problém kedy zomrú – či o hodinu, zajtra, alebo o mesiac. Ak budú meditovať len pre svoje telo, potom ich podmienky a situácie zostávajú a ak budú jedného dňa umierať, táto meditácia im nepomôže a prestanú jej veriť. To znamená, že toto nie je správna meditácia. Ak robíš správnu meditáciu, potom, ak si niekedy chorá, je to v poriadku, ak niekedy trpíš, je to v poriadku a ak niekedy zomrieš, tiež to bude v poriadku. Buddha povedal: „Ak dokážeš udržať v každej chvíli čistú myseľ, potom dosiahneš šťastie kdekoľvek.“

Nakoľko v seba veríš? Ako pomáhaš druhým? To sú najdôležitejšie otázky. Správna meditácia Ti pomôže nájsť správnu cestu.

Vyrozprával som im, ako som sa opýtal muža, ležiaceho na vedľajšej posteli: „Čo je zmyslom vášho života?“ Ten muž mal dobrú prácu, rodinu, ženu, ale nič z toho mu v jeho chorobe nepomohlo. Preto povedal: „Nič.“ Porozumel „ničomu“, ale ani toto porozumenie mu nepomohlo a tak trpel. Zen znamená dosiahnuť takúto prázdnu myseľ.

Ale ako ju dosiahnuť? Najprv sa musíš opýtať: „Kto som?

Aký je zmysel môjho života?“ Ak odpovieš slovami, bude to len myslenie. Možno si povieš: „Som lekár.“ Ale keď sedíš pri pacientovi a premýšľaš o tom, že si dobrý lekár, nedokážeš sa vžiť do pacientovej situácie a uviazneš vo svojom myslení. Myslenie je len chápaním, ale ako ten človek v nemocnici raz zistíš, že samo myslenie Ti nepomôže. A čo potom?

Ak nevieš, musíš pokračovať ďalej: „Neviem.“ Táto myseľ „neviem“ pretína všetko myslenie. Je pred myslením. Pred myslením tu nie je ani lekár, ani pacient. Ale ani Boh, Buddha, nie je tu „ja“, nie sú tu slová. Nie je tu nič, vôbec nič. Vtedy sa Ty a celý vesmír stávate Jedným. Hovoríme tomu prázdna myseľ alebo prvotný bod. Niektorí ľudia tomu hovoria Boh, univerzálna energia, dokonalá blaženosť alebo extáza. Ale to sú všetko len pojmy pre výklad. Prázdna myseľ je pred slovami.

Zen je dosiahnutie prázdnej mysle a jej použitie. Ako ju môžeš použiť? Tak, že premeníš prázdnu myseľ na myseľ veľkej lásky, myseľ pomoci všetkým ľuďom. Áno, je to možné! Prázdna myseľ sa neobjavuje, ale ani nemizne. Ak správne medituješ, prázdna myseľ je čoraz silnejšia a Ty čoraz jasnejšie vidíš svet okolo seba: všetko, čo vidíš, počuješ, cítiš, chutnáš a čoho sa dotýkaš, je pravdou, nie-myslením. Takže Tvoja myseľ bude ako zrkadlo: v každej chvíli odrazí správnu situáciu. Keď lekár u pacienta odloží „ja, moje, mne“ a stotožní sa s ním, určite mu dokáže pomôcť. Keď potom príde domov k svojej rodine a stále udržuje sto percentnú pozornosť, jasne uvidí, čo je pre rodinu najlepšie. Všetko je vtedy také, aké skutočne je. Modrá hora sa nehýbe. Biele oblaky plávajú po oblohe sem a tam.

Lekárom sa zen páčil. Možno ho skúsia cvičiť.

Dúfam, že sa nevzdáš a stále budeš pokračovať priamo „neviem“, dosiahneš prázdnu myseľ, naučíš sa ju používať a zachrániš tak všetky bytosti pred utrpením.

Tvoj v dharme,

S.S.

Vždy, keď Sen Sa vyučoval (aj keď stále inými slovami), jeho učenie smerovalo k tomu istému bodu – a to k myslí „neviem“. „Tri listy začiatočníkom“, ktoré boli publikované v knihe „Odklepávanie popola na Buddhu“, výborne ilustrujú podstatu Seung Sahnovho učenia o tejto myslí.

pokračovanie na strane 15

OTEC KEVIN HUNT

OPÁTSTVO SVÄTÉHO JOZEFA V SPENCERI

KREŠŤANSKÁ KONTEMPLÁCIA

Krešťansko-buddhistické ústranie, október 1998.

Krešťanská tradícia modlenia začína Ježišom. Jeho učeníci prišli k nemu a povedali mu: „Pane, uč nás, ako sa máme modliť, tak ako to učil Ján Krstiteľ svojich učeníkov.“ To viedlo k učeniu „Otčenáš“, ktoré je kontemplatívnym vyjadrením hovorenej modlitby v krešťanskej tradícii. Ale nie je to jediný spôsob modlenia sa v krešťanstve.

Zdá sa, že už od prvopočiatkov krešťanstva zohrávali významnú úlohu modlitba a meditácia. Evanjelium nám hovorí, že Ježiš často odchádzal do hôr osamote sa modliť. Modlitba a meditácie sa tiež objavujú napríklad v Skutkoch Apoštolov, kde čítame, že diakon Filip mal päť dcér, ktoré boli panny (čo bolo tradíciou v prvopočiatkoch cirkvi) a tieto boli úplne oddané modlitbe a meditácii. Podľa Biblie aj svätý Peter a Pavol sa často modlili a meditovali.

V písomnostiach napísaných bezprostredne po Novom Zákone, často nachádzame zmienky o modlitbe a meditácii, aj keď je ich význam často sporný. Ide predovšetkým o kázne, ktoré kázali krešťanskí učitelia a biskupi obyčajným ľuďom. Platí to aj o písomnostiach, ktoré sa dnes považujú za ezoterické. Nezabúdajme, že takmer do tretieho storočia v krešťanskej tradícii neexistoval kláštorný život. Takže keď títo prví učitelia učili (napr. Didache), kázali „obyčajným ľuďom v kostolných laviciach“ – ľuďom ako ste vy a ja.

Dnes sme prišli sem, aby sme si navzájom zdieľali skúsenosti či už z mojej krešťanskej tradície, alebo meditácií, ktoré predstavuje komunita tu v zenovom centre Providence. Avšak ľudia majú tendenciu si myslieť: „Usilujem sa, ale neprináša to úspech.“ Alebo: „Toto sa tu deje (či nedeje) a ja tomu nerozumiem...“ „Čo robím; ako robím?“ a „Prečo to robím?“ Je to prirodzené a stáva sa to dokonca aj takým ľuďom ako bol prorok Eliáš. Jedným z prvých poznatkov krešťanov bolo to, že si uvedomili, že jadrom modlitby a meditácie je tichá myseľ. Otcovia a matky púšte, ako boli prví krešťania často nazývaní, často hovorili príbeh o prorokovi Eliášovi (1 Kráľi 19). Eliáš bol perzekvovaný, pretože bol oddaný Jahvem. Utekol sa ukryť do púšte. Keď už bol vyčerpaný, ľahol si pod krík a zaspal. Pretože sa veľmi ponáhľal, nezobral si nič so sebou na jedenie a pitie. Anjel mu dal chlieb a vodu a zobudil ho slovami: „Eliáš, vstaň a najedz sa!“ Po tom, čo sa najedol, pokračoval posilnený týmto jedlom púšťou ďalších štyridsať dní, až kým neprišiel k Pánovej hore Ohreb. Tu počul hlas Boha, ktorý sa ho pýtal, prečo prišiel. Eliáš odpovedal: „Všetci opustili cestu, ktorú si nás učil. Ja jediný som ostal a je mi seba samého ľúto. Čo sa to tu deje?“ (To je pravdaže môj preklad pôvodných Židov). Boh odpovedal: „Nerob z toho taký rozruch. Všetko mám pod kontrolou. Ale, aby som ti dokázal, že ja som jediný skutočný Boh, zariadim veci tak, aby si ma uvidel.“ Eliáš povedal: „Čo!?“

Židovská tradícia hovorí, že nikto, kto uvidí Boha neprežije a preto Eliáš nevedel, ako správne reagovať. Má vidieť Boha a zomrieť, či odmietnuť ho vidieť a žiť ďalej? Bol plný pochybností. Boh ho nasmeroval do malej jaskyne, kde sa mal ukryť, kým Boh prejde popred neho. Potom prišlo zemetrasenie, ale Boh tam nebol. Nastali hromy a blesky, ale On nebol ani tam. Dostavila sa víchrica, ale ani tu sa neobjavil. Nakoniec nastalo len ticho a jemný vánok.

Keď začul šepot vánku, zobral si kabát, zakryl si tvár a vykrikol: „Jahve, Jahve, Pane zástupov...“ Na to Jahveho hlas povedal: „Je to v poriadku, teraz už môžeš výjsť.“

Tento tichý vánok, či okamih ticha pred vánkom sa stal pre prvých krešťanských mníchov ideálom skutočnej kontemplácie. Toto ticho zostáva ako stály spodný prúd v krešťanskej meditácii. Prví mníši ho nazývajú „tichá myseľ“ alebo „čistota srdca“. John Cassian, jeden z plodných postáv západnej tradície, používa tento termín a rovnako aj Benedikt z Nursie, nazývaný „Otcom západného monasticizmu.“ Grécky hovoriaci krešťania používali termín *apathea*. Začiatkom tohto storočia vznikli určité zmätky pri preklade tohto slova do anglického jazyka. Prekladalo sa ako „apatia“ či „nezáujem“. Neuvedomovali si, že ide o technický výraz, ktorý je najlepšie preložiť ako „pokojný“ či „nerušený“. Z histórie sú teda známe tri rozdielne cesty, ktorými sa toto poznanie dostalo až k nám: pokoj a ticho mysle, čistota srdca, čistota myšlienok alebo *apathea*.

Dosiahnuť pokoj mysle je jedným z najväčších umení. Ako však ovládnuť všetku tu trmu-vrmu mysle? Myšlienky skáču sem a tam, hore dole; a rozduchávajú emócie tu, tam; toto sa deje... a tamto tiež! Puf! Ľudia sa už stáročia snažia ovládať svoje mysle. Alkohol, drogy, sex, vojny – čokoľvek ťa napadne, všetko už skúšali. Mnohí zistili, že pokusy ovládnuť mysle skončia horšie ako samotné myšlienky. Čím viac myslíš na to, ako ovládnuť a dať „veci“ pod kontrolu, tým viac je to JA, ktoré sa pokúša dominovať. Ale JA sa musí rozplynúť. Takže ako to dosiahnuť?

Najlepší spôsob ako to robiť je jednoducho sa vrátiť do jedného bodu. Znova a znova sa len neustále vracat' do tohto bodu. Po určitom čase tejto praxe, zistíte, že všetko to, čo sa odohráva od uší vyššie (dialóg, ktorý je ako obohraná platňa v tvojej hlave) vôbec nie je v skutočnosti až také dôležité. Potom si to prestanete všimnúť a ono to odpadne. Keď to odpadáva, objavíte medzery. V týchto medzerách nie je JA či mne, či ty. Nie je tam hore alebo dole, ani vnútri alebo vonku. Je to jednoducho prítomnosť, uvedomovanie si. Dnešná práca bude názornou ukážkou ako to robiť: zistíte ako máte sedieť, chodiť, udržiavať ticho. Pochádzam z tradície trapistov silného mlčania. Jeden tibetský mních sa spýtal Thomasa Mertona pri jeho ceste do Indie (tesne pred tým než zomrel), na to, čo ho naučili, keď prvý krát vstúpil do kláštora. Odpovedal: „Prvých šesť mesiacov som sa učil potichu zatvárať dvere.“ Aj keď je to pravdepodobne zveličené, zrejme ho trochu napomenuli pri zatváraní dverí. Tak Merton zistil, že musí pracovať na mlčaní. Avšak ďaleko dôležitejšie je poznanie, že vonkajšie mlčanie je zbytočné bez vnútorného mlčania. Jeden z prvých učiteľov tejto tradície, Angličan Aelred Rievaulx (12. storočie), kázal mníchom: „Aký je význam mať tichý kláštor, keď nemáte tichú myseľ?“

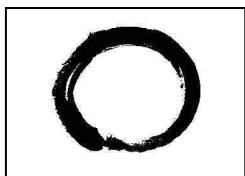
Dnes sme v tichom kláštore. Chystáme sa zažívať ticho a mlčanie, ako ho zažíval Eliáš. Možno, že vás rozruší nejaká skúsenosť. No určite budete prekvapení, keď zistíte, ako hlučno je vo vašom vnútri. Nenechajte sa tým vyrušiť. Pokojná atmosféra a tichá praktika, ktorú sa dnes budeme učiť, síce neumožní, aby sme to dosiahli za jeden deň, ale keď ju necháme pracovať v sebe, určite nás časom naučí, ako byť čistého srdca, kľudnej mysle a žiť v *apathee*.

DE SEN SA NIM – CTIHODNÝ UČITEĽ ZENU – 2. ČASŤ

Seung Sahn Sen Sa stále nabáda svojich žiakov, aby prišli bývať do zenových centier a tam spoločne cvičili. Nazýva to praktikou „umývania zemiakov“: „Spoločná akcia je ako umývanie zemiakov. Keď Kórejčania potrebujú vyčistiť veľké množstvo zemiakov, vysypú ich všetky do veľkého kotla naplneného vodou a dajú do neho palice, s ktorými začnú pohybovať hore a dole, hore a dole. To vlastne šúcha a obíja jeden zemiak o druhý a tak sa všetky čistia súčasne. Ak by sa čistil jeden zemiak po druhom, trvalo by to dlho a bol by čistý len jediný zemiak. Ale ak sú všetky zemiaky pokope, tak sa očistia jeden o druhý.“

Raz, keď mu jeden jeho študent povedal, že mnohým ľuďom sa síce zen páči, ale ho necvičia, Seung Sahn Sen Sa odpovedal: „Mnoho ľudí má radšej med ako vodu. Ja si však myslím, že voda je lepšia ako med. Med je chutný, ale keď ho zješ priveľa, ochorieš. Vody môžeš vypiť oveľa viac ako medu. Zen je veľmi čistý, jednoduchý a potrebný ako voda. Vodu potrebuješ každý deň a tiež potrebuješ každý deň zen, ale väčšina ľudí preferuje med. Zen je čistý, ale nie je pre nich zaujímavý. Mnoho ľudí má veľa túžob, ale zen túžby pretína a preto ho nemajú radi. Ich celý život je len túžba. Ak praktizuješ zen, tvoj celý život je čistý ako voda, bez chuti a zápachu ako voda.“

Inému študentovi, ktorý cítil rozpor medzi jeho kresťanskou výchovou a zenovou praktikou, povedal: „Ak udržuješ myseľ neviem, nie sú tu žiadne protiklady, čiže ani Západ, ani Východ, ani Amerika, ani Kórea, nie je tu žiadny taoizmus, žiadne kresťanstvo, žiadny zen, žiadny život, žiadna smrť, žiadne dobro, žiadne zlo, žiadne meno, žiadna forma, žiadny Boh a ani Buddha. To sa nazýva prvotný bod. Prvotný bod je absolútny. Všetko vychádza z prvotného bodu a všetko sa tam aj vracia. Takže čo je tým prvotným bodom? Tento prvotný bod dosahujeme myslou neviem. Táto myseľ neviem pretína všetko myslenie. Pretnúť všetko myslenie je pred myslením, kde nie je žiadna reč ani slová.“

Ako môžeme udržovať túto myseľ neviem? Keď matka posielala svojho syna na vojnu, potom či už pracuje, je, rozpráva sa s priateľmi alebo pozerá televízor, stále má v mysli len jedinú otázku: „Kedy sa môj syn vráti domov?“ S udržovaním mysle neviem je to to isté. Aj keď pracuješ, ješ, zabávaš sa, prechádzaš sa a či riadiš auto, stále máš v mysli len jedinú otázku: „Kto som?““

V lete roku 1979 sa zenové centrum Providence presťahova-

lo z predmestia na vidiek na severe štátu Rhode Island, kde uprostred 50-tich akrov lesov a rybníkov prestavali bývalý dom pre zdravotné sestry na dom pre praktizujúcu zenovú komunitu. Neskôr postavili dve nové meditačné haly. V roku 1983 začali s výstavbou kláštora v klasickom kórejskom štýle. Práce sa ukončili v roku 1985 a kláš-

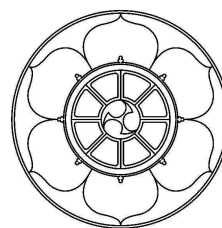
tor sa stal domovom a tréningovým miestom pre tradičných mníchov pod Seung Sahnovým vedením.

Kláštor Diamantový kopec sa tak stal prvým a jediným miestom mimo Kórey, kde sa odvtedy každoročne konajú dve trojmesačné meditačné ústrania. Slovom, klasický kórejský zen sa udomácnil v Amerike.

V roku 1983 zenový majster Seung Sahn založil novú školu pod názvom Zenová škola Kwan Um, aby tak mohol oficiálne zastrešiť všetkých vyše 50 zenových centier a pridružených skupín, ktoré predtým založil.

Medzičasom odovzdal inku – potvrdenie o spôsobilosti viesť kong-anovú praktiku – niekoľkým americkým študentom, ktorí začali viesť ústrania vo všetkých centrách Zenovej školy Kwan Um.

Keď sa Seung Sahn Sen Sa začal stále viac a viac zaujímať o vyučovanie v zahraničí, ako napríklad v Brazílii a v Paríži, zodpovednosť sa začala prenášať čoraz častejšie na amerických majstrov dharmy. Tento trend pokračuje dodnes.

Členská prihláška Slovenskej zenovej školy Kwan Um Košice

Vyplnením návratky sa stávate pridruženým členom školy. Toto členstvo pomôže prispieť k rozvíjaniu aktivít na miestnej úrovni. Členovia majú prístup k literatúre v centre a zdarma časopis Nový bod. Návratku odovzdajte riaditeľovi školy Dušanovi Silvášimu, prípadne zašlite na adresu školy, alebo prineste priamo do centra. Členské je 50.-Sk mesačne. Študenti a nezamestnaní majú zľavu 50%. Neskôr môžete požiadať aj o plné členstvo v škole.

Meno:
Rodné číslo:
Adresa:
Telefón:
E-mail:

禪

Podpis:

KNIHY V ZENOVOM CENTRE

MODLITBA ŽABY

Anthony de Mello, SJ

Jezuitský kňaz Anthony de Mello vyštudoval filozofiu, psychológiu a spirituálnu filozofiu. Mnoho rokov pomáhal ľuďom po celom svete sa modliť, viedol rekolekcie a duchovné cvičenia. V Indii, kde pôsobil, založil Inštitút pastoračného poradenstva *Sadhana*. Jeho knižky sa dočkali mnoho vydaní v rôznych jazykoch. Obsahujú krátke príbehy, obsahujúce múdrosť všetkých náboženstiev. Čítanie každého príbehu zaberie možno minútu a pritom vás môže provokovať, či sa vám zdať dokonca nezmyselný. Žiaľ, jeho knihy nie sú ľahké! Neboli písané aby bičovali, ale aby napomáhali Premene.

„Náboženstvo,“ hovoril majster, „nie je vyjadrením Skutočností, ale náznak, vodítko k niečomu, čo je tajomstvo presahujúce ľudské chápanie. Skrátka, náboženstvo je len prst ukazujúci na mesiac. Niektorí zbožní ľudia sa nikdy nedostanú cez štúdium prstov.

Iní ich cucajú.

A ďalší si tým prstom vylupujú oči. To sú bigotní veriaci, ktorých náboženstvo zaslepilo.

Skutočne vzácni sú tí, ktorí sú od prstov dostatočne ďaleko, aby videli, čo ukazujú – teda tí, ktorí práve preto, že hranice náboženstva prekračujú, sú považovaní za rúhačov.

Túto, ale i ďalšie knihy od Anthonyho de Mella: Minútové nezmysly, Minútová múdrosť, *Sadhana* – cesta k Bohu, Cesta k láske si môžete zapožičať v zenovom centre na ulici Milosrdenstva 8 v Košiciach.

Zbierka básní:
Kosť priestoru

**Zenový majster
Seung Sahn**

Buddha. Boh.

Buddha, prosím ťa, pomôž mi!
Bože, prosím ťa, pomôž mi!
Modliť sa, modliť sa, modliť sa.
Spievať, spievať, spievať.

Och, Buddha zomiera!
Boh tiež zomiera!
Och! Óch! Óóch!
Čo mám robiť? Čo mám robiť?

Neviem severu, juhu, východu, západu.

Čas a priestor zaniká.

Žiadne hory, žiadne rieky, žiadna cesta;
Žiaden Buddha, žiaden Boh, žiadni ľudia.

Kam odišli?

Hééééééj... Halóóóóóó...

Nič, nič, nič.

BUM!

Prebuď sa!

Ahá!

Kostolný zvon: bim, bam, bom!

Amen, amen, AMEN!

Kláštorný moktak – tok, tok, tok!

Kwanseum Bosal, Kwanseum Bosal,

KWANSEUM BOSAL!

Podme domov!

Som hladný!

Tak sa podme najesť:

Ham, ham, ham.

PERLY A SVINE

Pri jednej diskusii pre BBC s buddhistickým majstrom prišla do reči fráza o perlách a sviniam. Ako mnohí buddhisti, aj on veľmi dobre poznal Nový zákon. Japonská verzia je priama: „Nehádzte perly sviniam, mohli by ich pošliapať nohami a potom sa obrátiť na vás a pokúšajú vás.“

Povedal som: „To len poukazuje na hlúpu nevraživosť ľudí, ktorí nechápu.“

Na moje prekvapenie odpovedal: „Nie, to nie je o tom. Obviňujete ľudí, ale Kristus obviňuje človeka, ktorý dáva svojim poslucháčom učenie neprimerane náročné alebo ťažké. Svine nie sú zlomyselné. Význam je: nehádzte perly sviniam, pretože si budú myslieť, že je to jedlo. Budú sa ho snažiť zjesť, ale zistia, že je ako kameň. *Je len prirodzené, že sa nahnevajú a obrátia proti vám. Nie je to vina sviň; je to vaša vina, že im hádzate to, čo nevedia zjesť. Nehádzte perly sviniam: nie je to voči nim fér!*“

Trevor Leggett: Spoločníci v joge a zene. Tokyo 1993

